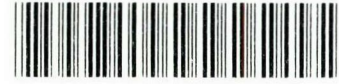

Gemeente Oudewater

17R.00009

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

17R.00009

Van : college van burgemeester en wethouders 10 januari 2017

Datum : 10 januari 2017

Portefeuillehouder(s) : Wethouder J.I.M. Duindam

Portefeuille(s) : Sociaal domein; Participatie Werk & Inkomen

Contactpersoon : G. Kraaijkamp

Tel.nr. : 0620094919

E-mailadres : kraaijkamp.g@woerden.nl

Onderwerp:

Resultaatafspraken Ferm Werk 2017

Kennisnemen van:

Bijgaande notitie met betrekking tot de resultaatafspraken Ferm Werk 2017 alsmede van de brief van Ferm Werk met betrekking tot de doorwerking van de ontwikkelingen 2016 in de begroting Ferm Werk 2017.

Inleiding:

De P&C cyclus van Ferm Werk voorziet er in dat voor elk jaar tussen elke deelnemende gemeente en Ferm Werk resultaatafspraken worden gemaakt. Dit gebeurt op basis van een inhoudelijk kader, de beleidsdoelstellingen van de gemeente, en een financieel kader, de begroting van Ferm Werk voor dat jaar waarvan de inhoud is overgenomen in de gemeentelijke begroting.

Voor 2017 bestaat het inhoudelijk kader uit het eerder vastgestelde beleid voor 2016 en 2017 (zie 16R.00137) en het financiële kader uit de vastgestelde begroting Ferm Werk (16.007780). Op basis van deze kaders zijn nu resultaatafspraken voor 2017 gemaakt met Ferm Werk.

Kernboodschap:

De resultaatafspraken 2017 wijken nauwelijks af van de resultaatafspraken 2016. Dat is logisch omdat het

---

beleid tussentijds niet is gewijzigd en zich ook geen verstrekkende ontwikkelingen hebben voorgedaan.

De volgende elementen zijn het vermelden waard:

- In de resultaatafspraken is opgenomen dat Ferm Werk en college de gezamenlijke ambitie hebben uit te komen op gemiddeld 80 uitkeringen in 2017. Enerzijds is dat gezien de landelijke ontwikkelingen ambitieus (landelijk wordt nog een stijging verwacht), anderzijds achten we het realistisch daarvan uit te gaan omdat we de samenwerking met het bedrijfsleven willen versterken opdat de ondernemers in Oudewater nog meer een bijdrage gaan leveren aan het inschakelen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het kader van het opstellen van het Herstructureringsplan Tappersheul zal de samenwerking met ondernemers verder uitgewerkt gaan worden en dat kan leiden tot afspraken waarbij deze ambitie aanmerkelijk wordt aangescherpt.
- Wat betreft de aantallen garantiebanen (banen voor inwoners met een arbeidsbeperking waarbij de werkgever loonkostensubsidie ontvangt), plekken nieuw beschut en detachingsbanen gaan we (net als in de begroting Ferm Werk 2017) uit van de opgave van de rijksoverheid. Als we deze plekken realiseren voldoen we aan de verplichting die is opgelegd door de banenafpraak uit het sociaal akkoord en de recente wijziging van de Participatiewet. Centraal voor ons staat echter de behoefte in Oudewater. Vooralsnog lijken onze inzet en de behoefte gelijk op te gaan.
- In relatie met het voorgaande heeft de brief van Ferm Werk met betrekking tot de doorwerking van ontwikkelingen wellicht enige toelichting. De brief vermeldt dat Ferm Werk op basis van landelijke trends verwacht dat het bestand aan uitkeringsgerechtigde inwoners in 2017 hoger zal uitvallen dan is aangenomen in de begroting. Ferm Werk verwacht dat de gemeentelijke bijdrage voor uitkeringen (grote geldstroom) in 2017 hoger zal uitvallen dan begroot (voor Oudewater zo'n € 80.000,= hoger) evenals de gemeentelijke bijdrage voor uitvoeringskosten (kleine geldstroom) (voor Oudewater ongeveer € 30.000,=). In de gemaakte resultaatafspraken is zoals vermeld geen rekening gehouden met een stijging in Oudewater. We gaan er vanuit dat we de stijging kunnen voorkomen door een hogere inzet op uitstroom naar werk.

In het dagelijks bestuur van Ferm Werk is overigens besloten (overeenkomstig eerdere afspraken) het algemeen bestuur voor te stellen op dit moment geen begrotingswijziging door te voeren. Dit om te voorkomen dat er een verschil ontstaat tussen de begroting Ferm Werk en de gemeentelijke begroting, hetgeen voor ongewenste verwarring zou kunnen zorgen.

Vervolg:

Over de uitvoering van deze resultaatafspraken wordt de raad op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. daarbij hanteren we de volgende planning

collegevergadering			10-jan	14-feb	21-mrt		09-mei	30-mei		22-aug	19-sep		07-nov
Raads cyclus	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Raadsvergadering	16-feb	16-mrt	20-apr		15-jun	06-jul		28-sep	26-okt	14-dec			
Prestatieafspraken Ferm Werk 2017		Rib											
Kaderbrief Ferm Werk 2018 ev	fw	Rv											
Q4 rapportage	fw	Rib											
Meerjarenbegroting 2018 ev	fw	Rv											
Q1 rapportage	fw	Rib											
Q2 rapportage	fw	Rib											
Prestatieafspraken Ferm Werk 2018		Rib											
Visiedocument PWM 2019		Rv											
Kaderbrief Ferm Werk 2019 ev	fw	Rv											
Q3 rapportage	fw	Rib											

Opmerking

Bespreking van de Q4 rapportage in maart is wellicht niet mogelijk als gevolg van de planning binnen Ferm Werk.

We streven er naar om in de raad een integrale discussie mogelijk te maken door tegelijkertijd inhoudelijke en financiële kaders aan te bieden. Daartoe dient de kaderbrief Ferm Werk en de nieuwe Nota Sociaal Domein. De raad wordt op 30 maart aanstaande in staat gesteld deze nota's integraal te bespreken en op basis daarvan haar visie vast te stellen. Deze visie is vervolgens leidraad bij het opstellen van de begroting Ferm Werk 2018 en de gemeentelijke begroting 2018 en bij het maken van de resultaatafspraken 2018.

Bijlagen:

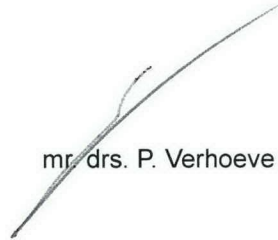
1. 17.000398 Resultaatafspraken Oudewater – Ferm Werk 2017
  2. 16.026683 Brief van Ferm Werk mbt doorwerking ontwikkelingen 2016 in begroting 2017
  3. 16.007780 Begroting Ferm Werk 2017 en Meerjarenraming Ferm Werk 2018 – 2020 zoals opgesteld door het DB Ferm Werk op 31 maart 2016
-

De wnd. secretaris

Ir. W.J. Tempel

De burgemeester

mr. drs. P. Verhoeve

Resultaatafspraken Gemeente Oudewater - Ferm Werk 2017

Inleiding

In mei 2016 is in de raad de begroting Ferm Werk 2017 besproken. De raad heeft daarop een zienswijze uitgebracht waarna de begroting door het Algemeen Bestuur Ferm Werk is vastgesteld. Daarmee is sprake van het financieel kader waarbinnen Ferm Werk in 2017 opereert. Het inhoudelijk kader is in april 2016 aan de orde geweest (zie 16R.00137). Evenals voor 2016 is gebeurd, hebben wij op basis van het inhoudelijke en het financiële kader resultaatafspraken gemaakt met Ferm Werk. In deze Rib informeren wij de raad over de gemaakte afspraken. Deze afspraken wijken betrekkelijk weinig af van de afspraken zoals die voor 2016 zijn gemaakt.

In relatie tot het voorgaande is het goed de volgende opmerkingen te maken.

- Tegelijkertijd met deze resultaatafspraken ontvangt de raad een brief van Ferm Werk met als onderwerp 'Doorwerking ontwikkelingen 2016 in begroting 2017' (16.026683). Daarin wordt aangegeven dat verwacht wordt dat de gemeentelijke bijdrage 2017 hoger zal moeten uitvallen dan is opgenomen in de begroting 2017. Ferm Werk breed komt het bestand aan bijstandsuitkeringen fors hoger uit dan begroot. Dat betekent dat de gemeentelijke bijdrage grote geldstroom stijgt (voor Oudewater wordt ten opzichte van de begroting 2017 een stijging verwacht van € 80.000,=) en ook de bijdrage kleine geldstroom (de uitvoeringskosten). De verwachting is dat deze uitvoeringskosten in 2017 Ferm Werk breed stijgen met € 425.000,= waarvan € 125.000,= kan worden gecompenseerd door een hogere Netto Toegevoegde Waarde. Welk deel voor rekening van Oudewater komt, valt op dit moment niet precies aan te geven. We houden rekening met 10% dat wil zeggen € 30.000,=. Overigens heeft het dagelijks bestuur Ferm Werk overeenkomstig eerdere afspraken besloten het algemeen bestuur voor te stellen geen begrotingswijziging door te voeren. Bij de rapportage over het eerste kwartaal kan meer zicht worden gegeven op de mate van overschrijding.
- In de beleidsnota is aangegeven dat het moet gaan om maatwerk. Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het verwerven van betaald werk of bij het gaan participeren door middel van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, moeten die ondersteuning krijgen die past bij hun persoonlijke situatie. Dat leidt er toe dat het moeilijk is specifieke aantallen te geven bij de verschillende instrumenten. Dat doen we in het onderstaande wel, maar we weten dat die aantallen in de loop van 2017 mogelijk moeten worden bijgesteld. Ook daarover zullen we rapporteren in de reguliere kwartaalrapportages
- De resultaatafspraken zijn gebaseerd op de situatie ten tijde van het opstellen van de begroting Ferm Werk 2017. Als op het vlak van regelgeving, economische ontwikkeling of bijvoorbeeld de taakstelling huisvesting statushouders grote wijzigingen optreden ontstaat een nieuwe situatie en moeten nieuwe inhoudelijke en financiële afspraken met Ferm Werk worden gemaakt.

Resultaatafspraken

- Ambitie omvang van het bestand
  - 1.a. Ferm Werk en college streven er naar dat in 2017 het bestand gemiddeld uit niet meer dan 80 personen bestaat
  - 1.b. Er wordt naar gestreefd dat de rijksbijdrage BUIG en de begrote gemeentelijke bijdrage (zo'n € 60.000,=) samen toereikend zijn om de uitkeringen te betalen alsmede de (loon)kosten van nieuw beschut, garantiebanen en detachingsbanen.

Toelichting

In de rijksbijdrage BUIG zijn gelden opgenomen voor loonkostensubsidie en beschut werk. Het is lastig en ook niet erg zinvol om precies na te gaan hoe groot dat bedrag is. We hanteren de begroting

Ferm Werk 2017 (zie pag. 18). Daarin wordt rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 80 uitkeringen (gemeentelijke bijdrage € 33.600,=), 1 plek nieuw beschut (gemeentelijke bijdrage € 6.150,=) en 5 garantiebannen (gemeentelijke bijdrage € 20.000,=).

In relatie tot de eerder aangehaalde brief van Ferm Werk betekent dit een behoorlijke ambitie voor Ferm Werk en gemeente gezamenlijk. Bij ongewijzigd beleid en activiteiten wordt voor Oudewater namelijk een stijging verwacht tot 88 à 90 uitkeringen.

- Aanvraagprocedure
  - 2.a. Aanvragen leiden binnen 8 weken tot een beschikking
  - 2.b. Aanvragen worden getoetst op rechtmatigheid. Waar wettelijk mogelijk worden doelmatigheid en rechtvaardigheid meegewogen. Altijd is sprake van een respectvolle bejegening van cliënten
  - 2.c. Ferm Werk rapporteert aan het college elk kwartaal het aantal meldingen, het aantal aanvragen en het aantal toegewezen aanvragen. Daarnaast wordt informatie verstrekt over de redenen van het afwijzen van aanvragen
  - 2.d. In de eerste helft van 2017 vindt onderzoek plaats naar de situatie van inwoners waarvan de aanvraag is afgewezen
  - 2.e. Als een aanvraag wordt afgewezen, wordt betrokkene actief verwezen naar het Stadsteam Oudewater
  - 2.f. Als daartoe aanleiding bestaat vraagt Ferm Werk een aanvrager toestemming om gegevens van de aanvrager door te geven aan het Stadsteam. Bij toestemming worden gegevens doorgegeven.

Toelichting

Voor een deel gaat het hier om wettelijke voorschriften en om afspraken die reeds eerder bestonden. Zij zijn belangrijk genoeg om hier opnieuw te vermelden. De onderdelen d., e. en f. weerspiegelen de verantwoordelijkheid die Ferm Werk heeft in het licht van het totale sociaal domein. Met deze onderdelen bereiken we dat inwoners niet tussen wal en schip vallen. We benadrukken het Stadsteam Oudewater als integrale toegang tot het sociaal domein.

- Trajecten
  - 3.a. Aanvragers van een uitkering levensonderhoud worden binnen 8 weken in een traject geplaatst. Ferm Werk rapporteert per kwartaal hoeveel inwoners zijn geplaatst in een traject naar werk en hoeveel inwoners in een traject gericht op participatie. Daarnaast wordt aangegeven hoeveel personen zijn ingedeeld in respectievelijk categorie 1, 2, 3 en 4 (categorie 1 bevat inwoners met de kleinste afstand tot de arbeidsmarkt, categorie 4 inwoners met de grootste afstand)
  - 3.b. Inwoners die zijn geplaatst op een traject Participatie worden actief en “warm” overgedragen aan instanties die werken aan sociale activering en toeleiding naar vrijwilligerswerk. Eén keer per jaar wordt door Ferm Werk nagegaan of deze inwoners alsnog in een traject naar werk kunnen worden geplaatst
  - 3.c. Ferm Werk zet het instrument kredietverlening binnen de BBZ-regeling actief in ten behoeve van inwoners in het bestand die zelfstandig ondernemer willen worden. Bij de uitvoering van de BBZ-regeling werkt Ferm Werk samen met lokale ondernemers. Ferm Werk rapporteert per kwartaal hoeveel inwoners op die wijze zijn geholpen en wat het resultaat is geweest
  - 3.d. In 2016 wordt uitgegaan van de volgende aantallen

werkervaringsplekken binnen het LOC Ferm Werk:	20
participatieplaatsen (werken met behoud van uitkering)	5
garantiebannen (werk bij reguliere werkgever met lks)	5
detacheringsbanen (vanuit dnb met Ferm Werk)	0
nieuw beschut plekken	1
  - 3.e. Ten behoeve van maatwerk wat betreft het vergoeden van cliëntgebonden kosten is in het

totaal € 25.000,= beschikbaar. Een gedeelte daarvan is beschikbaar voor het geven van een premie in het geval sprake is van een participatieplaats (€ 600,= per half jaar volgens de verordening) en voor bijvoorbeeld het vergoeden van reiskosten of kinderopvang. De andere helft is beschikbaar voor het inkopen van vakmatige scholing indien dat kan bijdragen aan uitstroom naar werk

3.f. Inzet van genoemde en eventueel andere instrumenten heeft als resultaat dat met name uitstroom naar werk leidt tot het realiseren van de onder 1. opgenomen ambitie

3.g. De inzet van deze instrumenten en de effectiviteit daarvan worden geëvalueerd in het vierde kwartaal 2017. Op basis daarvan worden voor 2018 nieuwe aantallen vastgesteld

Toelichting

Ferm Werk heeft vooral de opdracht inwoners vanuit een uitkering naar betaald werk of zelfstandig ondernemerschap te begeleiden en zo het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering te beperken. Daarvoor zet Ferm Werk instrumenten in afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden en capaciteiten van de cliënt. De diagnose (test en training) vindt plaats binnen het Leer- en Ontwikkel Centrum (LOC). Aansluitend op de diagnosefase worden door het LOC zowel binnen als buiten Ferm Werk werkervaringsplaatsen gerealiseerd. Het LOC heeft voor Oudewater een capaciteit van 20 personen op jaarbasis.

Wat betreft de instrumenten het volgende:

- Werken met behoud van uitkering komt tegemoet aan onze wens inwoners met een bijstandsuitkering te vragen een bijdrage te leveren aan de samenleving. Als een inwoner dat doet, krijgt hij/zij een premie van € 600,= per half jaar bovenop de uitkering
  - Het aantal garantiebanen waarvan wordt uitgegaan, is berekend op basis van de baanafsprak die geldt voor de arbeidsmarktregio. Het aantal was reeds opgenomen in de begroting Ferm Werk 2017. Op dit moment is het aantal garantiebanen in de regio nog beperkt maar dat kan dit jaar veranderen met de invoering van de zogenaamde praktijkroute¹
  - Detacheringsbanen betreffen banen voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt waarvoor een dienstverband bij een reguliere werkgever nog een stap te ver is. Vanuit een (tijdelijk) dienstverband bij Ferm Werk wordt de inwoner gedetacheerd om werkervaring op te doen. In de begroting Ferm Werk 2017 is voor Oudewater nog geen rekening gehouden met detacheringsbanen maar daarvan kan in de loop van 2017 wel sprake zijn
  - Nieuw beschut plekken; per 1 januari van dit jaar is het ter beschikking stellen van beschutte werkplekken als wettelijke verplichting opgenomen in de Participatiewet. Voor Oudewater maakt dit weinig verschil aangezien in de begroting 2017 al werd uitgegaan van het aantal dat de rijksoverheid heeft berekend op basis van de WSW-populatie (één nieuw beschut plek voor drie vervallen WSW-plekken).
4. Werkgeversdienstverlening
- 4.a. Ferm Werk ontwikkelt samen met andere partijen een communicatieplan om lokale werkgevers te informeren over de mogelijkheden die er zijn om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen
- 4.b. Onderdeel van het communicatieplan is het organiseren van een voorlichtende bijeenkomst voor vertegenwoordigers van lokale werkgevers (directieleden, managers HRM, etc)
- 4.c. Op die wijze werkt Ferm Werk aan een alliantie met een brede groep lokale en regionale werkgevers die zich committeren aan de maatschappelijke opgave banen te creëren voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt waaronder personen met een arbeidsbeperking

---

¹ De praktijkroute houdt in dat (zonder tussenkomst van het UWV) banen kunnen worden aangemerkt als garantiebanen. Dit gebeurt als de bekleder van de functie een via loonwaardemeting aangetoonde verminderde loonwaarde heeft en op grond daarvan wordt opgenomen in het Doelgroepregister

Toelichting

De ervaring leert dat de gemiddelde werkgever in de regio behoefte heeft aan informatie over de mogelijkheden die de Participatiewet biedt. Ferm Werk heeft intensieve één-op-één contacten met werkgevers. Het aantal contacten kan worden uitgebreid door werkgevers op een collectieve wijze te informeren over de voordelen die de Participatiewet biedt, en ook de wijze waarop samenwerking met Ferm Werk gestalte kan krijgen.

Het college heeft de ambitie de economische ontwikkeling van Oudewater een impuls te geven. In dat kader wil het college de samenwerking met ondernemers versterken en bij hen commitment kweken voor het nemen van verantwoordelijkheid voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. De bijdrage van het lokale bedrijfsleven moet het mogelijk maken de ambitie die onder 1. staat vermeld waar te maken.

5. Voorwaardelijke aspecten

5.a. Ferm Werk registreert een aantal kenmerken van cliënten en kan op die wijze een goed beeld geven van het bestand. Die kenmerken zijn in elk geval leeftijd, opleidingsniveau, duur van de werkloosheid, een eventuele arbeidsbeperking en indeling in categorie 1., 2., 3. of 4.. Inzicht in het bestand en wijzigingen daarin stelt de gemeente in staat het beleid aan te passen

5.b. Ferm Werk beschikt over een adequate klachtenprocedure en een onafhankelijke klachtencoördinator. Ferm Werk rapporteert elk kwartaal over het aantal en de aard van de klachten en de wijze waarop deze zijn behandeld. Daarnaast worden gegevens verstrekt over het aantal bezwaren naar aanleiding van beslissingen van Ferm Werk

5.c. Ferm Werk waarborgt de privacy conform de Wet bescherming persoonsgegevens en daaruit voortvloeiende regelgeving. Ferm Werk voldoet aan de normen zoals door de Inspectie SZW gesteld ten aanzien van het gebruik van Suwinet

5.d. Ferm Werk is een actieve participant bij de herstructurering van het sociaal domein. Er wordt samengewerkt met het Stadsteam Oudewater, het project Oudewater Werkt en bijvoorbeeld het Regionaal Bureau Leerplicht.

16.026683

Registratiedatum: 27/12/2016
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:**FERM WERK**GR Ferm Werk
Carrosserieweg 1
3445 BC WoerdenT. 0348-497000
info@fermwerk.nl
www.fermwerk.nlGemeente Oudewater
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 100
3420 DC Oudewater

OWZ 27 DEC. 2016

Beh. Ambt.:

streefdat.:

Afschr.:

B.V.O.:

Betreft Doorwerking ontwikkelingen 2016 in begroting 2017
Ref.nr. / datum 19780 / 22 december 2016

Geacht College,

Via de rapportages over de afgelopen kwartalen heb ik u geïnformeerd over diverse ontwikkelingen binnen Ferm Werk. Daarbij is onder meer aangegeven dat we bezien welke doorwerking de ontwikkelingen hebben voor de begroting 2017 én dat u daarover op korte termijn van ons informatie ontvangt.

De doorwerking van onder meer de verhoogde instroom in de uitkering is nu op hoofdlijnen bekend. Daarom wordt u hierbij geïnformeerd over de hogere kosten voor uitvoering voor 2017 ten opzichte van de Meerjarenbegroting van Ferm Werk die u eerder dit jaar ontving. Op grond van de thans bekende cijfers verwachten wij dat de gemeentelijke bijdragen voor de kleine geldstroom inzake de basisdienstverlening 2017 in totaal zullen toenemen met 300 K en voor de grote geldstroom met 1.850 K.

Toelichting kleine geldstroom basisdienstverlening 2017

Zoals u in de rapportage over het derde kwartaal las, hebben we in 2016 te maken met een aanzienlijk hoger aantal inwoners dat is aangewezen op een uitkering. Hierdoor stijgen de personeelskosten. Overigens stijgen de kosten minder sterk dan op grond van de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden verwacht mocht worden.

Redenen voor een hogere instroom zijn divers. Enerzijds hebben ze te maken met wijziging van wetgeving (wet Werk en Zekerheid, aanpassing WW-duur, instroombeperking Wajong, verhoging AOW-leeftijd). Het effect van deze ontwikkelingen is overigens niet voor alle gemeenten gelijk. Anderzijds merken we dat de verbetering van de samenwerking in het sociaal domein zorgt voor doorverwijzingen die van invloed zijn op de instroom.

We zien geen aanleiding te veronderstellen dat de instroom fors zal afnemen. Daarom doen de hogere personeelskosten als gevolg van het stijgende bestand zich ook voor in 2017. Dat meldde ik reeds in Q2 en Q3. Vanzelfsprekend verhogen we onze ambitie op uitstroom om zo de financiële gevolgen voor gemeenten te verzachten. Per saldo voorzien we een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden met 4% t.o.v. de geprognosticeerde eindstand 2016 (begroting 2016: stijging 2%, prognose 2016: bijna 15% t.o.v. eindstand 2015). Als gevolg van de stijging van het bestand stijgen de personeelskosten met 5% t.o.v. de begroting. Dat is nominatief 300 K.

Daarnaast stijgen de personeelskosten door de definitieve functiewaardering en generieke functie-indeling. Bij de start van Ferm Werk zijn voorlopige functies en voorlopige

Betreft Doorwerking begroting 2017
Ref.nr. / datum 2 december 2016
Pagina 2 van 2

waarderingen gemaakt met daarbij de afspraak dat binnen een jaar deze gewogen worden en definitief worden gemaakt. Dat is onlangs gebeurd. Samen met een aanvullend effect van de cao loonsverhoging (3,4% i.p.v. begroot 2%) en nog enkele kleinere effecten voorzien wij een extra verhoging van de personeelskosten voor 2017 van ongeveer 125 K waardoor de totale verhoging van de uitvoeringskosten zal uitkomen op ca. 425 K.

Zoals in de rapportages gemeld, hebben we de stijging van de kosten over 2016 als gevolg van deze ontwikkelingen, binnen de kaders van de begroting kunnen houden omdat we meer omzet (NTW) hebben gerealiseerd dan begroot. Hoewel we voor 2017 niet zeker zijn van deze gunstige omzetontwikkeling houden we vooralsnog rekening met een toename van de NTW met 125 K zodat de gemeentelijke bijdragen per saldo toenemen met 300 K.

Hoe de stijging van de gemeentelijke bijdragen (300 K totaal) per gemeente uitpakt hangt samen met de nieuw vast te stellen verdeelsleutel. Een nieuwe verdeelsleutel is aan de orde omdat op een aantal onderdelen van de productbegroting van Ferm Werk, de accountant niet objectief kan vaststellen of de juiste aantallen worden gehanteerd. Op korte termijn wordt in overleg met uw gemeente een hanteerbaar en aanvaardbaar nieuw verdeelsysteem afgesproken.

Toelichting grote geldstroom basisdienstverlening 2017

Het hogere aantal inwoners dat aangewezen is op een uitkering voor levensonderhoud heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de hoogte van de grote geldstroom. In Q3 meldden we een overschrijding op de grote geldstroom van naar verwachting 4,7% voor 2016 als gevolg van met name verhoogde instroom. Deze stijging leidt overigens niet tot een verhoogde gemeentelijke bijdrage vanwege compensatie door het Rijk. U bent daar in de Q3 rapportage over geïnformeerd.

Het algemeen bestuur heeft overigens besloten geen begrotingswijziging voor 2016 vast te stellen als gevolg van deze overschrijding omdat de kostenoverschrijding gecompenseerd wordt én omdat deze een gevolg is van bestaand beleid dat niet hoeft te worden herzien.

Voor 2017 betekent de verhoogde instroom een stijging van de gemeentelijke bijdragen voor de grote geldstroom met totaal 1.850 K (Woerden: 540 K, Bodegraven-Reeuwijk 1.170 K, Montfoort 60 K en Oudewater 80 K).

In de loop van 2017 zullen wij u middels de kwartaalrapportages informeren over de ontwikkeling van de prognoses voor de uitgaven op de grote en kleine geldstroom.

Ik geef u in overweging om de inhoud van deze brief voor te leggen aan uw raad, een en ander conform de hierover bestaande afspraken in uw gemeente..

Hoogachtend,

Bernhard Drost
Algemeen directeur

16.007780

Registratiedatum: 07/04/2016
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:**FERM WERK**GR Ferm Werk
Carrosserieweg 1
3445 BC WoerdenT. 0348-497000
info@fermwerk.nl
www.fermwerk.nlGemeente Woerden
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 45
3440 AA Woerden

OW20 7 APR. 2016

Betreft Begroting 2017 met meerjarenraming 2018-2020
Ref.nr. / datum 19065 / 5 april 2016

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: B&W
B.V.O.:

Geacht College,

Hierbij bied ik u namens het bestuur van Ferm Werk de begroting van 2017 aan met de meerjarenraming 2018-2020. Het Dagelijks Bestuur van Ferm Werk heeft deze begroting en meerjarenraming op 31 maart 2016 opgesteld. Wij verzoeken u hiervan kennis te nemen en deze voor te leggen aan uw raad zodat deze hierover zijn zienswijze kenbaar kan maken.

Vorig jaar is besloten om de P&C cycli van Ferm Werk en de deelnemende gemeenten beter op elkaar af te stemmen om de deelnemende gemeenten in staat te stellen de relevante informatie te verwerken in hun begrotingstraject. Om die reden stelt Ferm Werk vroeg in het jaar een begroting voor het daaropvolgende jaar op.

Gevolg van deze systematiek is dat we voor een aantal belangrijke variabelen, die bepalend zijn voor de financiële uitwerking, uitgangspunten formuleren. In de loop van 2016 en/of 2017 kan het zijn dat deze uitgangspunten aangepast moeten worden aan de veranderende realiteit.

Met het kiezen van de uitgangspunten, waarvoor ik u korthedshalve verwijs naar het algemene deel van de beleidsbegroting én de bedrijfsvoeringsparagraaf, is allerminst de intentie afgegeven de voortgang van de discussie over de uitgangspunten en het beleid voor 2017 en de jaren er na 'op slot' te zetten. In tegendeel, het is voor die discussie een verdere aanzet. In feite is het een continue proces waarin Ferm Werk, de betrokken gemeenten, de Raad van Commissarissen en het Bestuur van Ferm Werk voortdurend betrokken worden. Wij houden u van de voortgang van die discussie uiteraard op de hoogte en betrekken u daar indien nodig bij.

De begroting laat zien dat de gekozen uitgangspunten zorgen voor een beter financieel meerjarenbeeld dan de begroting van vorig jaar. De 'taakstelling' die Ferm Werk zich vorig jaar oplegde vanwege het verdwijnen van de instroom in de Sociale Werkvoorziening bedroeg toen nog ruim 900 K (cumulerend tot en met 2019). Nu is dat bedrag nog 350 K (t/m 2020). Dit is het gevolg van besparingen in de uitvoering en van een betere inschatting van de inkomsten.

In de beleidsbegroting is voor het eerst opgenomen een passage over de 'mensvisie' van Ferm Werk. Daarmee maakt het onderdeel uit van de doelstellingen van onze organisatie. Door het accent meer op een waardevolle uitvoering te leggen, geven we uiting aan de ambitie om betekenisvol te zijn voor mensen die op ondersteuning van Ferm Werk mogen rekenen.

Betreft Begroting 2017 met meerjarenraming
Ref.nr. / datum 19065 / 5 april 2016
Pagina 2 van 2

Onverminderd blijven we overigens scherp op de toegang tot een uitkering in het kader van de Participatiewet. Deze lijn blijven we volgen om de financiële impact voor gemeenten te minimaliseren. U ziet overigens bij de uitgangspunten dat we uitgaan van een stijging van 2% in 2016 én 2017 van het aantal inwoners dat is aangewezen op een uitkering. De verwachting nu is dat de concurrentiepositie van uitkeringsgerechtigden niet verbetert. De toename van het aantal vacatures houdt naar verwachting gelijke tred met de groei van de beroepsbevolking. Op grond daarvan zien we geen aanleiding nu al uit te gaan van een verlaging van het aantal uitkeringsgerechtigden (groei 2015 Ferm Werk was 2%, landelijk 3.5%).

Voor het overige van de uitgangspunten en de toelichtingen daarop, maar ook voor de financiële vertaling in de *grote geldstroom* én de *kleine geldstroom* verwijs ik u naar de (concept) begroting die als bijlage is bijgevoegd.

Wij ontvangen de zienswijze van uw raad graag uiterlijk 1 juni 2016 (conform art. 23, lid 2 van de gemeenschappelijke regeling) zodat het algemeen bestuur van Ferm Werk hiermee in zijn besluit van 30 juni 2016 rekening kan houden.

Voor meer informatie is de directie uiteraard bereid tot een nadere toelichting. Korthedshalve verwijs ik voor het overige naar de inhoud van de bijlage.

Na vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur zal deze rekening houdend met de hiervoor geldende voorschriften worden aangeboden aan de Provincie Utrecht als financieel toezichthouder.

Namens het dagelijks bestuur,

Hoogachtend,

Bernhard Drost
Algemeen directeur

Toegevoegde bijlage:

- Concept begroting 2017-2020

Ferm Werk

Begroting 2017 - 2020

Versie 2

Opgesteld door het Dagelijks Bestuur op 31 maart 2016

Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden
Tel: 0348-497000

Inhoudsopgave

Beleidsbegroting	3
Algemeen	3
Programmaplan	4
Programma Basisdienstverlening	4
Doelstellingen en uitgangspunten	6
Nieuw beleid - BBZ	9
Paragraaf bedrijfsvoering	9
Algemene dekkingsmiddelen en bedrag voor onvoorzien	10
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
Paragraaf financiering	10
Paragraaf verbonden partijen	11
Productbegroting	12
Uitgangspunten grote geldstroom	12
Uitgangspunten kleine geldstroom	13
Bijlagen:	24
1. Begroting 2017-2020 kleine geldstroom (basisdienstverlening)	24
2. Financiële begroting 2017-2020 van Openbaar lichaam Ferm Werk	24

Beleidsbegroting

Algemeen

De begroting 2017 (met meerjarenraming 2018-2020) is primair opgesteld als productbegroting. Per product is zowel de grote als de kleine geldstroom opgenomen. Deze begroting wordt in maart 2016 door het Dagelijks Bestuur van Ferm Werk opgesteld om de deelnemende gemeenten in staat te stellen de relevante informatie te verwerken in hun begrotingstraject. Met deze vroegtijdige begrotingscyclus is in 2015 een start gemaakt om de P&C cycli van Ferm Werk en van de deelnemende gemeenten op elkaar af te stemmen. Daarnaast past dat moment van opstelling van de begroting binnen de regels van provinciaal financieel toezicht én de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen.

Evenals vorig jaar betekent dit proces dat we voor een aantal belangrijke variabelen aannames moeten doen, die in de loop van 2016 en 2017 aangepast kunnen worden. Een discussie over de verfijning van de uitgangspunten loopt nog. De aannames in onderliggende begroting hebben in eerste instantie vooral betrekking op de grote geldstroom, maar, vanwege het karakter van de productbegroting ("p x q"), ook op de verdeling van de kleine geldstroom (uitvoerings- kosten) over de deelnemende gemeenten.

Met het kiezen van de uitgangspunten zoals neergelegd in deze begroting én zoals deze in de begroting financieel duidelijk worden, is het allerminst de bedoeling om de voortgang van de discussie over uitgangspunten en beleid voor 2017 en komende jaren 'op slot' te zetten. In tegendeel, het is voor de discussie daarover een aanzet. Idealiter zou de discussie afgerond zijn, maar de voortdurende ontwikkelingen die invloed hebben op de financiële vertalingen zijn meer een continue proces. Gelet op de afspraken over afstemming P&C cycli én de wettelijke bepalingen ter zake over het moment waarop het Dagelijks Bestuur de begroting dient op te stellen, ligt nu reeds de begroting met (concept) uitgangspunten voor. Zoals aangegeven ligt het in de rede, wanneer na de gezamenlijke discussie over uitgangspunten en beleid er een verandering optreedt, dat dit een gewijzigd financieel beeld oplevert. Wij zullen dan, indien daarvan sprake, overgaan tot een gewijzigde begroting 2017 en volgende jaren.

Het opstellen van de begroting 2017 loopt deels parallel met de uitvoering van acties uit het zogeheten Verbeterplan dat in 2015 is vastgesteld. Een aantal verbeteracties is al uitgevoerd. Zo is een bezuiniging op de uitvoering van 400 K al opgenomen in de begroting 2016. Een ander onderdeel van het plan, namelijk de oriëntatie op de toekomst van de 'Sw' is deels opgenomen. Het gaat daarbij om een besparing op de uitvoering van zo'n 200 K. Een verdere discussie over het onderwerp beschut werk, vindt in het voorjaar van 2016 plaats. Keuzes die dan door het bestuur worden gemaakt, zullen indien nodig, vertaald worden in de begroting 2017 (begrotingswijziging) óf voor de begroting 2018 worden meegenomen.

Door de bezuiniging op de uitvoering én door een iets hogere NTW, is de taakstelling die uit de vorige Meerjarenbegroting blijkt, voor 2017 ingevuld. Doordat er geen instroom meer is in de Sw vanaf 2015 en er tegelijkertijd wel sprake is van uitstroom, neemt het aantal beschikbare productieve uren met ongeveer 6% per jaar af. Eerder is berekend dat dit tot en met 2019 een afname van de NTW van 900 K betekent. Ferm Werk heeft daarbij de ambitie aangenomen om de financiële gevolgen van deze ontwikkeling voor de gemeenten zo gering mogelijk te laten zijn (opgenomen als taakstelling). In de begroting 2016 is de afname van NTW reeds opgevangen. Nu blijkt dat ook voor 2017 voldoende maatregelen zijn genomen om de financiële gevolgen voor de deelnemende gemeenten fors te beperken. Een positievere NTW voor 2017 is mogelijk, gezien de realisatie 2015 én de inzet van nieuwe instrumenten zoals 'Beschut nieuw'. Door de inzet van dit instrument wordt de uitstroom uit de Sw in 2017 voor een belangrijk deel opgevangen.

Van belang is op te merken dat de financiële taakstelling van 900 K die eerder uit de Meerjarenbegroting bleek nu nog zo'n 350 K bedraagt. Daarbij moet worden aangetekend dat in deze begroting 'Nieuw beschut' is opgenomen en ingevuld door de deelnemende gemeenten. We nemen daarbij weliswaar een voorschot op bestuurlijke besluit- vorming rond dit onderwerp, maar handelen wel volgens de uitgangspunten van Nationaal beleid.

De toelichting op de begroting gaat zowel in op de begroting 2017 als op aspecten van de meerjarenraming 2018-2020.

Programmaplan

Al in 2016 is voor een indeling gekozen van twee programma's, te weten:

1. Programma basisdienstverlening
2. Programma aanvullende dienstverlening

Deze indeling geldt ook voor 2017.

Het programma basisdienstverlening bevat alle uitvoerende taken in het kader van de aan de deelnemende gemeenten opgedragen taken waaronder de Wet sociale werkvoorziening, de Participatiewet en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen. Binnen de basisdienstverlening is een cafetariamodel van toepassing voor specifieke taken rond arbeidstoeleiding en -bemiddeling. Het programma aanvullende dienstverlening bevat alle taken die gemeenten ieder voor zich kunnen besluiten te laten uitvoeren door Ferm Werk. Bijvoorbeeld de uitvoering van schuldhulpverlening en taken rond de huisvesting van vergunninghouders in het kader van de Huisvestingswet.

Programma Basisdienstverlening

Het programma 'Basisdienstverlening' valt uiteen in verschillende producten. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat er op programmaniveau doelstellingen worden geformuleerd aan de hand van drie zogeheten W-vragen. In het onderstaand wordt ingegaan op de doelstellingen van de belangrijkste producten van basisdienstverlening.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen (W-vraag 1 en 2)

Centraal in de aanpak van Ferm Werk staat maatwerk: er is niet één uniforme aanpak die voor elke werkgever of werkzoekende hetzelfde resultaat oplevert. Een succesvolle werkgeversdienstverlening is één van de pijlers van de Participatiewet, en daarmee ook van Ferm Werk, en we staan voor een inclusieve arbeidsmarkt waar alle burgers, ongeacht hun "etiket", naar vermogen duurzaam meedoen in de samenleving.

Om dat resultaat te bereiken onderscheiden wij in ons dagelijks werk geen doelgroepen, maar gaat het om mensen. We realiseren ons dat (langdurig) langs de kant staan iets met mensen doet. Het vertrouwen gaat verloren. De noodzaak of de wil om actief te zijn, is fors afgenomen. Om de energie en het vertrouwen in zichzelf weer op gang te krijgen is verbinding nodig. Dit doen wij door gesprekken te voeren, waarbij het levensverhaal en de context waarin mensen nu leven, van groot belang zijn. We maken contact en schetsen perspectieven. We willen verbinden. Zonder verbinding komt er geen energie op gang. Dat betekent dat wij onze dienstverlening niet zo zeer normatief (vanuit de Participatiewet), maar vooral waardevol inkleden. Voor uitstroom en activatie is energie nodig die er niet was. Wij geloven er in dat het deels dwangmatige karakter van de Participatiewet, daarbij maar een gering effect heeft. Het helpt ons wel om daar waar bijsturing nodig is, een steviger koers te varen.

De interactie tussen Ferm Werk en cliënt is veelvuldig en divers, waarbij het besef leidend is dat 'dagelijkse' bezieling en correctie een positief effect heeft. Contact enkel vanuit de verplichting van de wet is onvoldoende.

Wij laten ons leiden door een aantal uitgangspunten:

- Iedere dag geeft de mogelijkheid het verschil voor mensen te maken;
- Als de uitkomst anders moet zijn, laten we dan ook de dingen anders durven doen;
- Zet wel je ervaring in, maar niet je oordeel. Waar het oordeel begint, stopt de waarneming, als de waarneming stopt, ontnem je mensen kansen. We zijn er ten diepste voor om mensen kansen te geven.

Verbinden, bezielen en corrigeren (aanspreken) zijn de centrale thema's. Dat geldt voor de cultuur binnen de organisatie, maar ook naar cliënten en werkgevers.

Voor succesvolle duurzame zelfredzaamheid dient Ferm Werk goed op de hoogte te zijn van de wensen en mogelijkheden van uitkeringsgerechtigden en gebruikt zij haar kennis, instrumenten en uitgebreide netwerk (ondernemers, sociale instellingen, overheden en onderwijs) om de koppeling te maken tussen de vraag en het aanbod van arbeid of participatie.

Door te excelleren in arbeidsontwikkeling en arbeidsbemiddeling helpt (en stimuleert) Ferm Werk zoveel mogelijk 'potentiële werknemers' naar betaald werk. Mocht dit (nog) niet mogelijk zijn dan wordt cliënt doorverwezen naar bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.

Overige uitgangspunten:

- Universele procedure poort en intake
- Stimulering eigen kracht
- Route Werk; diagnosefase is universeel, vervolgens maatwerk met ruimte voor gemeentelijk maatwerk, projecten etc.
- Route Participatie; inzet op goede samenwerking met partners Sociale Kaart.
- Op alle onderdelen zijn uitzonderingen denkbaar; het blijft mensenwerk-maatwerk.

Doel is mensen zo snel mogelijk weer in hun kracht te plaatsen en bij voorkeur op de reguliere arbeidsmarkt aan een baan te helpen. Om dat te bereiken staan verschillende instrumenten ter beschikking. Dit zijn enerzijds instrumenten die rechtstreeks ten voordele van de cliënt komen, bijvoorbeeld trainingen in het Leer- en ontwikkelcentrum, werkervaringsplaatsen, uitstroompremie. Anderzijds worden instrumenten ingezet die de werkgever tegemoet komen. Het gaat dan bijvoorbeeld om voorzieningen die bij een werkgever de twijfels wegnemen om iemand in dienst te nemen (proefplaatsing) of die de werkgever een financiële compensatie bieden voor de eventueel verminderde productiviteit van het dienstverband, of extra begeleiding van de werknemer (jobcoaching). Instrumenten zijn middelen die voor een deel voortvloeien uit de wet en de verordening, en voor een deel ook regionaal zijn ontwikkeld in de arbeidsmarkt regio.

Product Sw en 'nieuw beschut'

Wat betreft het product SW is de doelstelling om 50% van de werknemers extern te laten werken. Nu de instroom voor de Sw niet meer mogelijk is, verwachten we dat een nieuw product (beschut binnen) daarvoor in de plaats komt. Daarvan is een financiële vertaling in deze begroting opgenomen. Van de instroom in 'nieuw beschut binnen', geldt het percentage van 50% niet. Onze verwachting is dat de doelgroep die geschikt is voor 'nieuw beschut binnen', niet of niet op korte termijn (2017) in staat mag worden geacht extern te werken. Deze groep is aangewezen op beschermde ofwel beschutte werkplekken binnen bij Ferm Werk. Voor 'nieuw beschut binnen' realiseren we in 2017 15 plekken, deze doelstelling is analoog aan de bedoeling van de Participatiewet (3 Wsw-ers uit dienst, 1 nieuw beschut binnen).

De afnemende populatie van 'oude' Sw-ers heeft een grote invloed op de verhouding van intern-extern kunnen werken. Om die reden is het percentage waarbij gestreefd wordt dat extern gewerkt wordt, verlaagd van 60 naar 50%. De realisatie over 2015 was overigens 53% extern werkzaam.

Product 'Bijstandverlening' en 'Participatie'

Inzet is om, evenals in voorgaande jaren, 15% van het bestand per 1 januari van het jaar, uit te laten stromen naar werk. Daarnaast is doelstelling om 100% van de aanvragen voor levensonderhoud binnen de wettelijke termijn van 8 weken af te handelen, waarbij rekening wordt gehouden met hersteltermijnen. Bij de behandeling is de privacy gegarandeerd.

In 2017 wordt opnieuw de cliënttevredenheid gemeten. Een onderzoek dat wordt gedaan in samenwerking met de Cliëntenraad van Ferm Werk. Doelstelling daarbij is dat de tevredenheid hoger scoort dan in 2016.

Wat mag het kosten (W-vraag 3)

Voor de raming van baten en lasten per programma wordt verwezen naar bijlage 2: de financiële begroting.

Doelstellingen en uitgangspunten

Een van de belangrijkste variabelen is het aantal uitkeringen levensonderhoud. We baseren de raming voor 2017 op basis van de huidige inzichten.

	31 december 2015	31 december 2016	31 december 2017 e.v.
Woerden	507	617	727
Bodegraven-Reeuwijk	239	178	178
Montfoort	102	104	106
Oudewater	78	80	81
Totaal	926	879	892

Het CBS becijferde over 2015 een toename van 3,5% van het aantal uitkeringsgerechtigden. Voor de gemeenten van Ferm Werk was dat een gemiddelde stijging van bijna 2%.

Weliswaar gaat het Centraal Planbureau (CPB) in haar verkenningen uit van een stijging van het aantal vacatures, maar tevens van een stijging van het aantal mensen dat beschikbaar is voor de arbeidsmarkt. Beide stijgingen houden volgens het CPB nagenoeg gelijke tred in 2016 en 2017. De concurrentie op de arbeidsmarkt neemt hiermee toe wat de positie van de uitkeringsgerechtigden verslechtert. Ook het UWV verwacht dat hierdoor het aantal WW-uitkeringen niet zal dalen. Wij houden in het verlengde daarvan rekening met een gelijkblijvende instroom vanuit WW naar Participatiewet (in 2015 landelijk zo'n 36.000).

Resumerend gaan wij op basis van deze ontwikkelingen voor 2016 en voor 2017 uit van een toename van het bestand met 2% per jaar. Dit is de reguliere toename bij gelijkblijvend beleid en ontwikkelingen. Wij blijven vanzelfsprekend de economische ontwikkelingen en de publicaties daarover volgen. Voor de ontwikkeling van het uitkeringsbestand is daarnaast de toestroom van vergunninghouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) van groot belang. De taakstelling van gemeenten voor huisvesting van vergunninghouders is aanmerkelijk verhoogd. Voor de gemeente Woerden is in onze raming rekening gehouden met een extra stijging in verband met de versnelde huisvesting van 400 vergunninghouders die vrijwel allemaal instromen in de bijstand. Dit heeft gevolgen voor de grote geldstroom (levensonderhoud en bijzondere bijstand), maar ook voor de kleine geldstroom. Er is extra formatie voorzien voor inkomen, werk/participatie en beleid.

Richting de verdere toekomst (2018-2020) neemt de onzekerheid over de bestandsontwikkeling alleen maar toe. Vandaar dat we in de meerjarenraming uitgaan van een stabiel bestand (de raming 2017 wordt ongewijzigd voor 2018-2020 gehanteerd). Deze ongewijzigde inzet geldt ook voor de Sw. Pas nadat er strategische keuzes zijn gemaakt én er meer ervaring is opgedaan bij Ferm Werk en collega-organisaties met nieuwe producten, zal blijken hoe e.e.a. zich financieel vertaalt en verhoudt tot de inschatting/begroting die nu voorligt.

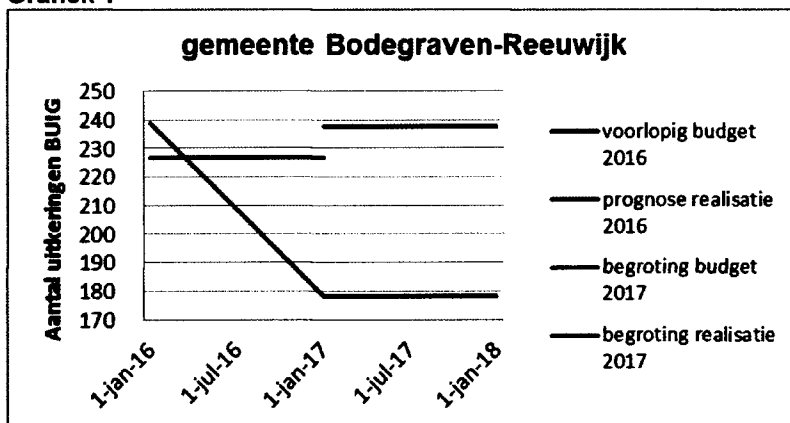
Voor Bodegraven-Reeuwijk hanteren we een aangepast beeld. Deze gemeente heeft een forse ambitie opgesteld. Deze is, hoewel bijgesteld met een vertraging van een jaar, in de vorige begrotingen tot uitdrukking gekomen. In die begroting is opgenomen dat ultimo 2016 het uitkeringsbestand zou dalen tot 178, met een verdere daling in de daarop volgende jaren. Om dit te bereiken heeft Bodegraven-Reeuwijk verschillende instrumenten ontwikkeld (bijvoorbeeld buddy-project, SROI, werkbrigade) die in samenwerking met Ferm Werk tot een substantiële daling van het uitkeringsbestand moeten leiden. Deze aanpak kan ook beschouwd worden als een integraal experiment. Vanzelfsprekend kunnen de andere gemeenten profiteren van de inzichten die hiermee opgedaan worden. Inmiddels wordt in de gemeente Oudewater op korte termijn in 2016 gestart met de uitvoering van een Buddy-project. Het is belangrijk om te melden dat de inzet van Bodegraven-Reeuwijk voor een substantieel deel gerealiseerd wordt door de gemeente en het lokale bedrijfsleven zelf. Natuurlijk in samenwerking met Ferm Werk. Het betekent niet dat de aandacht van Ferm Werk disproportioneel besteed wordt aan uitstroombetalingen voor Bodegraven-Reeuwijk. Bodegraven-Reeuwijk heeft altijd benadrukt dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor het bereiken van zijn ambitieuze doelstellingen. Overigens blijkt uit de jaarrekening 2015 dat voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk door deze initiatieven 21% uitstroom naar werk is gerealiseerd.

Deze ambitie vertaalt zich in een bijzonder financieel beeld voor 2017 en dus ook volgende jaren. Uit de productenbegroting 2017 blijkt dat de gemeente ruim 800 K meer budget heeft voor het verstrekken van uitkeringen voor levensonderhoud dan de ambitie van 178. Vervolgens levert dit een overschot op voor het totaal voor dit product voor de gemeenten (457 K).

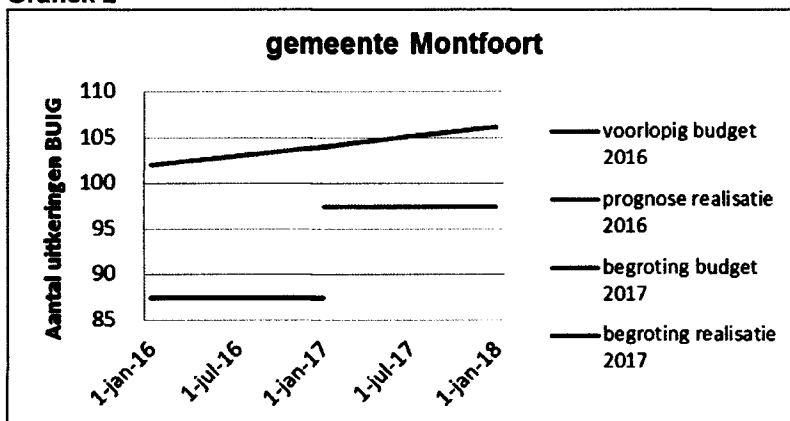
Van belang is om te melden dat indien de ambitie van de gemeente niet wordt gerealiseerd, deze cijfers geheel anders uitpakken. Gezien de omvang van het huidige bestand (239) geeft de ambitie daarmee een vertekend financieel beeld voor 2017 voor de grote geldstroom.

De begrote bestandsontwikkeling en de gehanteerde aannames zijn hieronder grafisch weergegeven.

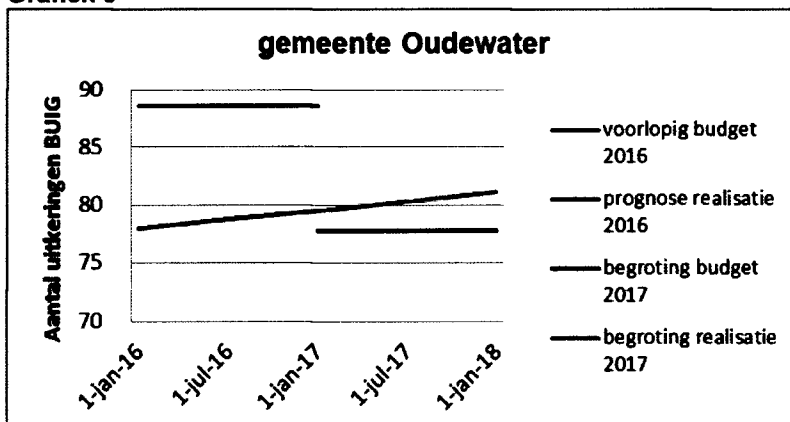
Grafiek 1

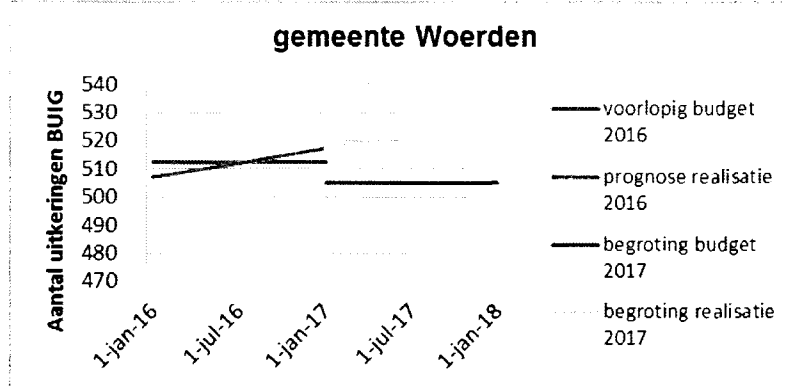

Grafiek 2

Grafiek 3

Grafiek 4

Grafiek reguliere bestandsontwikkeling exclusief extra instroom vergunninghouders

Het "BUIG-budget" (bijdrage rijksoverheid aan uitkeringen levensonderhoud) is zoals bekend eveneens een onzekere factor. Zodra we in 2016 meer zicht hebben op het budget in 2017 zullen we hierover de gemeenten informeren via de maand- of kwartaalrapportages.

Ook voor verstrekkingen in het kader van bijzondere bijstand gaan we uit van een groei van 2% van het bedrag dat we voor deze voorziening verstrekken. Dit uitgangspunt is analoog aan de groei die we als uitgangspunt nemen voor de aanvragen levensonderhoud.

Op de ontwikkeling van de grote geldstroom SW-uitgaven hebben we wel meer zicht. Omdat er geen instroom van SW-medewerkers vanaf 1 januari 2015 meer mogelijk is, daalt het aantal SW-medewerkers de komende jaren gestaag. Het volgende beeld geldt voor 2016 en 2017 (aantallen in SE's):

	2016	2017
Woerden	243	223
Bodegraven-Reeuwijk	48	48
Montfoort	19	17
Oudewater	20	18
Totaal	330	306

Dit beeld zet zich de volgende jaren voort. Het gevolg voor de gemeentelijke bijdrage in de grote geldstroom is in 2017 nog beperkt. Dit wordt veroorzaakt door twee tegengestelde effecten:

- De rijksbijdrage per SE daalt de komende jaren gestaag. In de jaren tot en met 2020 totaal € 3.300 per SE. Voor 2017 geldt een korting van € 660 per SE. Dit betekent een negatief effect voor de begroting en voor de gemeentelijke bijdrage.
- De gemiddelde loonkosten per SE zijn bij Ferm Werk hoger dan de rijksbijdrage per SE. Vandaar dat een lager aantal medewerkers voordelig is voor de ontwikkeling van het subsidieresultaat (loonkosten SW minus rijksbijdrage).

Voor de gemeentelijke bijdrage in de kleine geldstroom zijn de consequenties voor 2017 zelfs gunstig. Er wordt voor 2017 instroom in nieuwe 'producten' voorzien. Voor nieuw beschut binnen begroten we 15 plaatsen, terwijl we met uitstroom van ongeveer 20 Sw-collegae te maken krijgen. Dat betekent dat de impact van deze ontwikkeling op de organisatie en NTW in 2017 gering is.

Een andere ontwikkeling die de financiële consequenties voor de gemeenten beperken is het afstoten van KMH, waardoor de dekking van de uitvoeringskosten verbeterd wordt. Daarbij komt dat er binnen het product Sw kostenbesparingen zijn opgenomen met name door vertrek van begeleidend personeel (pensioen) welke formatie niet wordt opgevuld (200 K).

Tot besluit hebben we op basis van de realisatie van 2015 van de NTW een herijking gedaan van de te verwachten NTW in de komende jaren. Deze is naar boven bijgesteld. Hierdoor neemt ook de dekking van de uitvoering toe, waardoor gemeenten minder hoeven bij te dragen.

Ten opzichte van de realisatie 2015 vragen we in 2017 voor de kleine geldstroom (uitvoeringskosten) zo'n 460 K minder van de deelnemende gemeenten. De financiële taakstelling, voortkomend uit de vorige Meerjarenbegroting (2016-2019) is voor 2017 ingevuld (zie bijlage 1).

Nieuw beleid - BBZ

Met ingang van 2016 heeft Ferm Werk de uitvoering van de BBZ-regeling (bijstand voor zelfstandigen) in eigen beheer genomen. Tot dat moment was dit bij de gemeente Utrecht en het IMK belegd. Een belangrijk argument om de uitvoering zelf ter hand te nemen is gelegen in het volgende.

Ferm Werk ontwikkelt haar cliënten op werknemersvaardigheden. Alles met als doel de periode van samenredzaamheid kort te laten duren en de zelfredzaamheid in een vroeg stadium te versterken. Het ontwikkelen en trainen van ondernemersvaardigheden kan eenzelfde doel dienen. Maar omdat de uitvoering buitenshuis werd gedaan, was er voor Ferm Werk weinig invloed op de uitvoering. Daardoor kwam de ontwikkeling van ondernemersvaardigheden en het stimuleren van ondernemerschap onvoldoende op gang.

Op korte termijn, en dat zal in 2017 meer haar beslag krijgen, zetten we in op een uitgebreidere uitvoering van de BBZ-regeling en het stimuleren en ontwikkelen van ondernemersvaardigheden. We gaan uit van een groei van zo'n 10%.

Deze groei wordt mede bepaald door de landelijke stijging van ZZP'ers. Veel van deze zelfstandigen zonder personeel hebben werk waarmee minder wordt verdiend dan werknemers in vergelijkbare beroepen die een arbeidsovereenkomst hebben. Een groot deel van hen leeft op of onder de armoede grens. Ferm Werk ziet het als haar verantwoordelijkheid om ook voor deze ondernemers, de BBZ-regeling én het kennisnetwerk dat daaromheen beweegt, open te stellen.

Niet alleen verandert wat ons betreft de uitvoering van de regeling en de 'reclame' die we daarvoor maken. We hechten er voorts aan dat startende ondernemers vanuit BBZ een netwerk om zich kunnen verzamelen van lokale ondernemers. We betrekken dan ook bij de toetsing van levensvatbaarheid van ondernemersplannen, lokale ondernemers en andere deskundigen op dit terrein (banken, accountants enz.).

Onze inschatting is nu dat deze andere inzet van BBZ financieel kan worden opgevangen in de begroting die voorligt.

Paragraaf bedrijfsvoering

U is bekend dat er vanaf 1 januari 2015 geen instroom meer mogelijk is in de sociale werkvoorziening. Jaarlijks daalt het gemiddeld aantal medewerkers gestaag (zie de tabel op pagina 6). Deze daling heeft een fors effect op de netto toegevoegde waarde (NTW). In de Meerjarenbegroting 2016-2019, vastgesteld op 2 juli 2015, hebben we becijferd dat cumulatief het verlies groeide naar 900 K in 2019.

Inmiddels zijn diverse aanpassingen gedaan om de gevolgen voor gemeenten in 2016 en volgende jaren van lagere opbrengsten gering te houden. Voor 2016 is die opzet in de begroting geslaagd. We laten met de begroting 2017 zien dat door de aanpassingen in de organisatie, inzet van nieuwe instrumenten er ondanks de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden (sinds 2014 start Ferm Werk van zo'n 12,5%), Ferm Werk er in slaagt om de taakstelling van het verlies van NTW op te vangen en de gevolgen voor gemeenten te minimaliseren. De hoogte van de gemeentelijke bijdragen in 2017 zijn fors lager dan in 2015. Ik benadruk dat het hier gaat om begrotingsrealiteit. Dat wil zeggen dat wij nu inschattingen maken van beleid en de financiële vertaling daarvan tot eind 2017. De werkelijkheid kan vanzelfsprekend afwijken.

Nog niet de gehele taakstelling is opgelost. Op dit moment oriënteren we ons op verschillende scenario's om gevarieerd en beschermd werk te kunnen blijven aanbieden tegen voor gemeenten aanvaardbare kosten. In de loop van 2016 (Q3) verwachten we daarvan uitkomsten die leiden tot een aanpassing van het financieel meerjarenbeeld.

Algemene dekkingsmiddelen en bedrag voor onvoorzien

Bij Ferm Werk is geen sprake van algemene dekkingsmiddelen. In de begroting 2017-2020 wordt € 100.000 per begrotingsjaar aan onvoorzien lasten begroot (programma basisdienstverlening). We gaan er van uit dat er structureel een bedrag nodig is om de organisatie bewegingsruimte te bieden om aanpassingen mogelijk te maken (bijvoorbeeld het realiseren van besparingen op personele kosten).

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover GR Ferm Werk beschikt om niet begrote kosten te dekken. Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2015 € 74.603. Gegeven de afspraken die in de GR zijn gemaakt met betrekking tot een eventueel nadelig saldo, is de weerstandscapaciteit van Ferm Werk maximaal.

Onderstaand de afspraken in de gemeenschappelijke regeling met betrekking tot een batig of nadelig saldo (artikel 26):

1. Indien in enig exploitatiejaar een batig saldo in de cliëntgebonden kosten van het openbaar lichaam Ferm Werk ontstaat, zal dit saldo worden verrekend met de desbetreffende deelnemer(s). Een batig saldo op de uitvoeringskosten zal worden toegevoegd aan de egaliseringsreserve van het openbaar lichaam Ferm Werk tot een maximum van 10% van de daarvoor gebudgetteerde kosten. Het bepalen van dit maximum geschiedt door het algemeen bestuur in relatie tot tussen de deelnemers gemaakte afspraken over de kosten van uitvoering en organisatie van de basisdienstverlening.
2. Indien in enig exploitatiejaar een nadelig saldo ontstaat met betrekking tot de cliëntgebonden kosten dient dit te worden verrekend met de betreffende deelnemer(s).
3. Indien in enig exploitatiejaar een nadelig saldo in de uitvoeringskosten van de basisdienstverlening ontstaat, wordt dit tekort in beginsel gedekt uit de egaliseringsreserve. Een nadelig saldo dat niet of niet meer uit die reserve kan worden gedekt, wordt omgeslagen over de deelnemers overeenkomstig de verdeelsleutels van de regeling.

<u>Kengetallen</u>	realisatie 2015	begroting 2016	begroting 2017
Netto schuldquote	-0,8%	-0,8%	-0,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6,2%	6,2%	5,1%
Solvabiliteitsratio	0,8%	0,8%	1,4%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%

Paragraaf financiering

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een door de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar.

Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting aangehouden. De omvang van de kasgeldlimiet is voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%.

Zie onderstaand overzicht, waarin tevens de renterisiconorm (volgens dezelfde wet Fido) is opgenomen:

bedragen in € x 1.000	begroting 2020	begroting 2019	begroting 2018	begroting 2017	begroting 2016
Omvang van de begroting	30.460	30.460	30.460	34.114	29.962
Toegestaan % kasgeldlimiet	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	2.498	2.498	2.498	2.797	2.457
Renterisiconorm	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Renteherziening limiet	6.092	6.092	6.092	6.823	5.992

Renterisico

De renterisiconorm houdt in dat de leningen waarvoor in dat jaar het rentepercentage wordt herzien of opnieuw afgesloten niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Op 6 december 2017 dienen alle leningen o/g bij BNG Bank te worden afgelost, of te wel een bedrag groot € 6.501.000. Tegelijkertijd vallen de bij de Rabobank uitgezette gelden vrij, ter hoogte van € 4.350.000. Naar verwachting zal voor € 2.000.000 een nieuwe lening worden afgesloten. Dit bedrag valt binnen de renterisiconorm.

Kredietrisico

Conform de wet Fido dienen uitzettingen uit hoofde van de treasury-taak te worden verricht conform de bepalingen van het verplicht schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. Het kredietrisico dat hiermee samenhangt is gelijk aan het risico op de Nederlandse staat.

Kredietverlening uit hoofde van publieke taak

In december 2005 is door GR Ferm Werk een lening verstrekt aan Ferm Werk N.V. ter hoogte van € 2.152K met een looptijd van 10 jaar. Per 31 december 2015 is de overeenkomst verlengd met nog eens 10 jaar, derhalve eindigend op 1 januari 2026. Vanaf 2016 is de rente bepaald op 2% (2015: 4,5%).

Paragraaf verbonden partijen

Openbaar lichaam Ferm Werk is enig aandeelhouder van Ferm Werk N.V., eveneens gevestigd aan de Carrosserieweg 1 te Woerden. Ferm Werk N.V. is in de gemeenschappelijke regeling aangewezen als uitvoeringsvennootschap van Openbaar lichaam Ferm Werk.

Ultimo 2015 bedraagt het eigen vermogen (groepsvermogen) van Ferm Werk N.V. € 5.842. De verwachting is dat het eigen vermogen ongewijzigd blijft; het financiële resultaat van Ferm Werk N.V. wordt begroot op nihil. De omvang van het vreemd vermogen bedraagt naar verwachting € 3.500K. Dit bedrag is inclusief een langlopende lening van GR Ferm Werk van € 2.152K.

Productbegroting

Op de volgende pagina's treft u de productbegroting aan. De productbegroting bestaat uit de samengevoegde begrotingen van openbaar lichaam Ferm Werk (de GR) en uitvoeringsvennootschap Ferm Werk N.V.

De pagina's 14 t/m 18 laten de productbegroting zien van de grote geldstroom.
Op de pagina's 19 t/m 23 staat de productbegroting weergegeven van de kleine geldstroom.

Uitgangspunten grote geldstroom

Onderstaand volgt een overzicht van de gehanteerde uitgangspunten voor de begroting van de grote geldstroom.

Aanvragen levensonderhoud

Rijksbudget uitkeringen BUIG: voor Woerden (gemeente met meer dan 40.000 inwoners) wordt er van uitgegaan dat het budget gelijk is aan het voorlopige budget voor 2016, verminderd met € 100.000 aandeel LKS hierin (stelpost).

Voor de gemeenten die een historisch verdeeld budget hebben (Montfoort en Oudewater geheel, Bodegraven-Reeuwijk gedeeltelijk) wordt het budget in 2017 gelijk gesteld aan de uitgaven in 2015.

Het aantal uitkeringen neemt jaarlijks toe met 2% (ten opzichte van de eindstand 2015). Voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk geldt een afwijkend uitgangspunt, namelijk een afname van het bestand in 2016 met 25%. Voor Woerden is rekening gehouden met extra toename vanwege de versnelde huisvesting van 400 vergunninghouders. Omdat hierbij ook kinderen meetellen en omdat echtparen samen één uitkering krijgen, is de raming gebaseerd op verstrekking van 200 bijstandsuitkeringen. De prijs per uitkering wordt verondersteld gelijk te blijven aan de gemiddelde prijs in 2015.

Bijzondere bijstand

De kosten van de bijzondere bijstand nemen jaarlijks toe met 2% (ten opzichte van de kosten 2015). Voor Woerden is rekening gehouden met extra uitgaven bijzondere bijstand vanwege de huisvesting van vergunninghouders (met name voor woninginrichting).

Bbz en Participatie

De kosten van de Bbz en van Participatie zijn in beginsel gelijk aan de begrote kosten voor 2016. Bij de gemeente Oudewater is het bedrag verhoogd met € 5.000. Ook hier geldt dat voor Woerden rekening wordt gehouden met extra kosten vanwege de toestroom van extra vergunninghouders.

SW

Rijksbudget Wsw: uitgegaan wordt van een jaarlijks afnemend bedrag per SE van € 660; dit betekent voor 2017 een bedrag van € 24.680 per SE.

Het aantal FTE/SE neemt af met 6%; dit betekent voor 2017 een gemiddeld aantal Wsw'ers van 306 SE.

De kostprijs van een SE wordt begroot op € 29.400 (realisatie 2015: € 29.303).

In 2016 is er een cao onderhandelingsakkoord bereikt. Afgesproken is dat in 2016, 2017 en 2018 de door het ministerie van SZW toegezegde loon-prijscompensatie wordt omgezet in salarisverhogingen.

Daarnaast wordt de eindejaarsuitkering met ingang van 2016 verhoogd van 3% naar 3,75%.

Beschut nieuw

Loonkostensubsidie (LKS) nieuw beschut werk: verondersteld wordt dat het Rijk jaarlijks een toereikend budget verstrekt voor het verwachte aantal LKS voor beschutte werkplekken. De begroting 2017 gaat uit van een gemiddelde LKS van € 14.000 per jaar (gelijk aan het bedrag waarmee rekening is gehouden in de memorie van toelichting bij de Participatiewet (PW)).

Premie beschut nieuw: de dekking vanuit het Rijk voor nieuw beschut werk is inclusief een premie van € 3.000 per jaar voor elke gerealiseerde beschutte werkenplek. Deze rijksmaatregel maakt onderdeel uit van een tijdelijke regeling – 2016 tot en met 2020 – om nieuw beschut werk van de grond te krijgen.

Het aantal beschutte werkplekken (15 in 2017) is gelijk aan de landelijke raming x het gemeentelijke aandeel, zoals opgegeven bij de meicirculaire 2015 door het ministerie van BZK.

De kosten van de grote geldstroom voor nieuw beschut werk is gelijk aan het wettelijk minimumloon, verminderd met het "lage inkomensvoordeel" (LIV). Het LIV is een verlaging van de werkgeverslasten tot maximaal € 1.850 per jaar (bij een dienstverband van 36 uur), voor werknemers die minder verdienen dan 120% van het minimumloon. Het LIV geldt eveneens voor de huidige Wsw'ers.

Garantiebanen

Loonkostensubsidie (LKS) garantiebanen: verondersteld wordt dat het Rijk jaarlijks een toereikend budget verstrekt voor het verwachte aantal mensen dat een LKS ontvangt op een reguliere werkplek. De begroting 2017 gaat uit van een gemiddelde LKS van € 10.000 per jaar (gelijk aan het bedrag waarmee rekening is gehouden in de memorie van toelichting bij de PW).

Het aantal garantiebanen (76 in 2017) is gelijk aan de landelijke raming x het gemeentelijke aandeel voor 2016 zoals opgegeven bij de meicirculaire 2015 door het ministerie van BZK. We houden hier dus rekening met 1 jaar vertraging.

De kosten van de garantiebanen zijn gelijk aan de verstrekte LKS vermeerderd met de additionele kosten, zoals de kosten van begeleiding, loonwaardebepaling en reiskosten. Deze kosten worden begroot op € 4.000 per garantiebaan. Uitgangspunt is dat alle additionele kosten worden verantwoord onder de grote geldstroom; hierdoor bedragen de kosten voor garantiebanen in de kleine geldstroom nihil.

Detabanen

Voor de gemeente Woerden zijn in de begroting 10 detachingsbanen opgenomen. De begrote kosten van deze detabanen zijn gelijk aan de begrote loonkosten voor beschut nieuw (zie bovenstaand).

De loonkosten worden deels gedekt door opbrengsten uit de markt (uitleentarief). We gaan uit van een uitleentarief van € 8 per uur, met 1300 declarabele uren op jaarbasis. Voorzichtigheidshalve gaat we niet uit van dekking door rijksinkomsten. Als we iemand kunnen uitlenen tegen € 8 per uur heeft hij/zij waarschijnlijk geen loonwaarde die leidt tot de mogelijkheid om loonkostensubsidie te verstrekken.

De kosten van bemiddeling, begeleiding en werkgeverschap worden verantwoord onder de kleine geldstroom.

Uitgangspunten kleine geldstroom

Als algemeen uitgangspunt voor de begroting 2017 geldt dat rekening wordt gehouden met een prijsstijging van 2%. Voor de jaren 2018 t/m 2020 wordt geen indexering toegepast.

Daarboven wordt rekening gehouden met extra uitvoeringskosten vanwege de bestandstoename door de versnelde huisvesting van vergunninghouders. We gaan ervan uit dat er formatie-uitbreiding nodig is bij inkomen (1,8 Fte), werk/participatie (4 Fte) en beleid (0,5 Fte voor regie op huisvestingsproces).

Met betrekking tot de "voorraad klanten" wordt het standcijfer op 31-12-2015 gehanteerd. In de productrealisatie wordt dit cijfer vervangen door het gemiddelde standcijfer. In het algemeen geldt dat wordt afgerekend op de gerealiseerde p x q per gemeente.

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016): grote geldstroom

Omschrijving product	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2017		Markt	Gemeente	Extra kosten	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2016		Markt	Gemeente
			Kosten	Dekking Rijk						Kosten	Dekking Rijk		
Basisdienstverlening													
Aanvragen levensonderhoud	€ 13.654	886	€ 12.098.057	€ 12.555.653		€ -457.596	€ 2.738.000	€ 13.799	894	€ 12.336.306	€ 11.861.288		€ 475.018
Bbz			€ 413.800	€ 338.191		€ 75.609				€ 413.800	€ 338.191		€ 75.609
Bezwaar en beroep (adviescie)													
Bestandsbeheer													
Bijzondere bijstand regulier			€ 1.865.000			€ 1.865.000	€ 450.000			€ 1.856.000			€ 1.856.000
SW begeleid werken (gem SE)	€ 5.873	12	€ 70.476	€ 296.160		€ -225.684		€ 5.873	12	€ 70.476	€ 304.080		€ -233.604
SW (gem SE) werkzaam bij Ferm Werk	€ 29.400	277	€ 8.135.274	€ 6.829.203		€ 1.306.071		€ 29.533	300	€ 8.851.335	€ 7.594.651		€ 1.256.684
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	€ 29.400	17	€ 508.326	€ 426.717		€ 81.609		€ 29.533	17	€ 510.626	€ 438.129		€ 72.497
Participatie			€ 275.000			€ 275.000	€ 56.000			€ 270.000			€ 270.000
Cafeteria													
Beschut nieuw	€ 23.150	15	€ 347.250	€ 255.000		€ 92.250		€ 22.000	0,5	€ 11.000	€ 7.700		€ 3.300
Garantiebanen	€ 14.000	76	€ 1.064.000	€ 760.000		€ 304.000		€ 5.500	26	€ 142.000	€ 142.000		€ -
Detabanen	€ 23.150	10	€ 231.500		€ 104.000	€ 127.500		€ 18.500	4	€ 74.000		€ 52.000	€ 22.000
			€ 25.008.683	€ 21.460.924	€ 104.000	€ 3.443.759	€ 3.244.000			€ 24.535.543	€ 20.686.039	€ 52.000	€ 3.797.504

In de kolom "Extra kosten" staan de geraamde kosten van 200 extra uitkeringen aan statushouders in de gemeente Woerden. De kostprijs is gerelateerd aan de begrote kosten van het "reguliere" volume.

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Woerden: grote geldstroom

Omschrijving product	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2017					Extra kosten	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2016				
			Kosten	Dekking	Markt	Gemeente					Kosten	Dekking	Markt	Gemeente	
			Rijk							Rijk					
Basisdienstverlening															
Aanvragen levensonderhoud	€ 13.688	522	€ 7.149.371	€ 6.913.264		€ 236.107	€ 2.738.000	€ 13.799	525	€ 7.244.475	€ 6.610.310		€ 634.165		
Bbz			€ 118.000	€ 96.562		€ 21.438				€ 118.000	€ 96.562		€ 21.438		
Bezwaar en beroep (adviescie)															
Bestandsbeheer															
Bijzondere bijstand regulier			€ 1.175.000			€ 1.175.000	€ 450.000			€ 1.130.000			€ 1.130.000		
SW begeleid werken (gem SE)	€ 5.873	9	€ 51.421	€ 216.084		€ -164.663		€ 5.873	9	€ 52.080	€ 224.705		€ -172.626		
SW (gem SE) werkzaam bij															
Ferm Werk	€ 29.400	202	€ 5.935.646	€ 4.982.712		€ 952.934		€ 29.533	221	€ 6.540.853	€ 5.612.204		€ 928.649		
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	€ 29.400	13	€ 370.884	€ 311.341		€ 59.543		€ 29.533	13	€ 377.336	€ 323.763		€ 53.573		
Participatie			€ 145.000			€ 145.000	€ 56.000			€ 145.000			€ 145.000		
Cafeteria															
Beschut nieuw	€ 23.150	9	€ 208.350	€ 153.000		€ 55.350									
Garantiebanen	€ 14.000	42	€ 588.000	€ 420.000		€ 168.000		€ 5.500	13	€ 72.000	€ 72.000		€ -		
Detabanen	€ 23.150	10	€ 231.500		€ 104.000	€ 127.500									
			€ 15.973.172	€ 13.092.963	€ 104.000	€ 2.776.209	€ 3.244.000			€ 15.679.743	€ 12.939.544	€ -	€ 2.740.199		

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Bodegraven-Reeuwijk: grote geldstroom

Omschrijving product	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2017				Extra kosten	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2016			
			Kosten	Dekking Rijk	Markt	Gemeente				Kosten	Dekking Rijk	Markt	Gemeente
Basisdienstverlening													
Aanvragen levensonderhoud	€ 13.987	178	€ 2.493.758	€ 3.323.258		€ -829.500	€ 13.799	194	€ 2.677.006	€ 2.971.669		€ -294.663	
Bbz			€ 218.000	€ 181.379		€ 36.621			€ 218.000	€ 181.379		€ 36.621	
Bezwaar en beroep (adviescie)													
Bestandsbeheer													
Bijzondere bijstand regulier			€ 320.000			€ 320.000			€ 326.000			€ 326.000	
SW begeleid werken (gem SE)	€ 5.873	2	€ 10.908	€ 45.839		€ -34.931	€ 5.873	2	€ 10.202	€ 44.016		€ -33.815	
SW (gem SE) werkzaam bij Ferm Werk	€ 29.400	43	€ 1.259.173	€ 1.057.020		€ 202.153	€ 29.533	43	€ 1.281.250	€ 1.099.343		€ 181.908	
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	€ 29.400	3	€ 78.678	€ 66.047		€ 12.631	€ 29.533	3	€ 73.914	€ 63.420		€ 10.494	
Participatie			€ 75.000			€ 75.000			€ 75.000			€ 75.000	
Cafeteria													
Beschut nieuw	€ 23.150	4	€ 92.600	€ 68.000		€ 24.600							
Garantiebanen	€ 14.000	24	€ 336.000	€ 240.000		€ 96.000	€ 5.500	6	€ 33.000	€ 33.000		€ -	
Detabanen													
			<hr/>							<hr/>			
			€ 4.884.118	€ 4.981.543	€ -	€ -97.426	€ -		€ 4.694.372	€ 4.392.827	€ -	€ 301.545	

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Montfoort: grote geldstroom

Omschrijving product	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2017				Extra kosten	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2016			
			Kosten	Dekking	Markt	Gemeente				Kosten	Dekking	Markt	Gemeente
				Rijk							Rijk		
Beleidsactiviteit													
Aanvragen levensonderhoud	€ 13.304	105	€ 1.398.031	€ 1.295.848		€ 102.183	€ 13.799	95	€ 1.310.905	€ 1.206.731		€ 104.174	
Bbz			€ 29.200	€ 22.281		€ 6.919			€ 29.200	€ 22.281		€ 6.919	
Bezwaar en beroep (adviescie)													
Bestandsbeheer													
Bijzondere bijstand regulier			€ 185.000			€ 185.000			€ 225.000			€ 225.000	
SW begeleid werken (gem SE)	€ 5.873	1	€ 3.899	€ 16.384		€ -12.485	€ 5.873	1	€ 4.002	€ 17.266		€ -13.264	
SW (gem SE) werkzaam bij													
Ferm Werk	€ 29.400	15	€ 450.047	€ 377.795		€ 72.253	€ 29.533	17	€ 502.587	€ 431.231		€ 71.356	
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	€ 29.400	1	€ 28.121	€ 23.606		€ 4.515	€ 29.533	1	€ 28.994	€ 24.877		€ 4.116	
Participatie			€ 30.000			€ 30.000			€ 25.000			€ 25.000	
Cafeteria													
Beschut nieuw	€ 23.150	1	€ 23.150	€ 17.000		€ 6.150	€ 22.000	0,5	€ 11.000	€ 7.700		€ 3.300	
Garantiebanen	€ 14.000	5	€ 70.000	€ 50.000		€ 20.000	€ 5.500	4	€ 23.000	€ 23.000		€ -	
Detabanen							€ 18.500	4	€ 74.000		€ 52.000	€ 22.000	
			€ 2.217.448	€ 1.802.914	€ -	€ 414.534	€ -		€ 2.233.687	€ 1.733.086	€ 52.000	€ 448.601	

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Oudewater: grote geldstroom

Omschrijving product	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2017				Extra kosten	kostprijs	volume	Grote geldstroom 2016			
			Kosten	Dekking Rijk	Markt	Gemeente				Kosten	Dekking Rijk	Markt	Gemeente
Basisdienstverlening													
Aanvragen levensonderhoud	€ 13.153	80	€ 1.056.896	€ 1.023.283		€ 33.613	€ 13.799	80	€ 1.103.920	€ 1.072.578		€ 31.342	
Bbz			€ 48.600	€ 37.969		€ 10.631			€ 48.600	€ 37.969		€ 10.631	
Bezwaar en beroep (adviescie)													
Bestandsbeheer													
Bijzondere bijstand regulier			€ 185.000			€ 185.000			€ 175.000			€ 175.000	
SW begeleid werken (gem SE)	€ 5.873	1	€ 4.248	€ 17.853		€ -13.605	€ 5.873	1	€ 4.193	€ 18.092		€ -13.899	
SW (gem SE) werkzaam bij													
Ferm Werk	€ 29.400	17	€ 490.408	€ 411.676		€ 78.732	€ 29.533	18	€ 526.645	€ 451.874		€ 74.771	
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	€ 29.400	1	€ 30.643	€ 25.723		€ 4.920	€ 29.533	1	€ 30.382	€ 26.068		€ 4.313	
Participatie			€ 25.000			€ 25.000			€ 25.000			€ 25.000	
Cafeteria													
Beschut nieuw	€ 23.150	1	€ 23.150	€ 17.000		€ 6.150							
Garantiebanen	€ 14.000	5	€ 70.000	€ 50.000		€ 20.000	€ 5.500	3	€ 14.000	€ 14.000		€ -	
Detabanen													
			€ 1.933.945 € 1.583.504 € - € 350.441 € -							€ 1.927.740 € 1.620.581 € - € 307.159			

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016): kleine geldstroom

Omschrijving product	omschrijving eenheid	kostprijs direct	kostprijs indirect	kostprijs totaal	volume	Kleine geldstroom 2017		Extra kosten	begroting kleine geld- stroom 2016 Gemeente	
						Kosten	Dekking			
Bas										
Aanvragen levensonderhoud	aantal aanvragen	€ 1.592	€ 323	€ 1.915	500	€ 957.400		€ 58.500	€ 778.300	
Bbz begrepen in Aanvragen levensonderhoud		€ -	€ -	€ -	nvt	€ -		€ -	€ 133.100	
Bezwaar en beroep (adviescie)	aantal bezwaren/beroepen	€ 580	€ 58	€ 638	100	€ 63.800			€ 69.300	
Bestandsbeheer	voorraad klanten (beginst.)	€ 860	€ 174	€ 1.034	926	€ 957.400			€ 778.200	
Bijzondere bijstand regulier	aantal aanvragen	€ 339	€ 69	€ 407	2350	€ 957.400		€ 58.500	€ 778.300	
SW begeleid werken	voorraad medew. (gem fte)	€ 1.158	€ 235	€ 1.393	12	€ 16.700			€ 18.800	
SW werkzaam bij Ferm Werk	voorraad medew. (gem fte) productief werkzaam	€ 10.615	€ 2.150	€ 12.765	252	€ 3.216.600	€ 3.321.000	€ -104.400	€ 305.000	
SW arbeidsmatige dagbeste- ding/co-product ism Reinaerde	voorraad medew. (gem fte)	€ 8.866	€ 1.796	€ 10.662	16	€ 170.600		€ 170.600	€ 205.700	
Participatie regie/monitoring/screening	voorraad klanten (beginst.)	€ 1.978	€ 401	€ 2.379	926	€ 2.202.900	€ 129.000	€ 2.073.900	€ 2.055.400	
Cafeteria										
Beschut nieuw	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 8.548	€ 1.731	€ 10.279	15	€ 154.200	€ 45.000	€ 109.200	€ 5.000	
Garantiebanen	aantal trajecten	€ -	€ -	€ -	76	€ -		€ -	€ 10.800	
Detabanen	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 3.846	€ 779	€ 4.625	10	€ 46.200		€ 46.200	€ 8.400	
Buddy trajecten	aantal trajecten	€ 225	€ 46	€ 271	50	€ 13.500		€ 13.500	€ 14.300	
						€ 8.756.700	€ 3.495.000	€ 5.261.700	€ 377.000	€ 5.160.600
Aanvullend										
Schuldhelpverlening	aantal dossiers	wisselend	10%	wisselend	wisselend	€ 137.500		€ 137.500	€ 176.000	
Huisvesting statushouders	aantal woningen		inclusief	€ 728	66	€ 48.100		€ 48.100	€ 58.400	
Regeling WIW						€ 4.200		€ 4.200	€ 6.600	
Overige kosten						€ -		€ -	€ -	
						€ 189.800	€ -	€ 189.800	€ 32.500	€ 241.000

In de kolom "Extra kosten" staan de geraamde kosten van 200 extra uitkeringen aan statushouders in de gemeente Woerden.

De extra kosten bestaan uit de directe kosten van de geraamde benodigde extra personele formatie. De kostprijs van 1 fte bedraagt € 65.000.

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Woerden: kleine geldstroom

Omschrijving product	omschrijving eenheid	kostprijs direct	kostprijs indirect	kostprijs totaal	volume	Kleine geldstroom 2017			Extra kosten	begroting kleine geld- stroom 2016 Gemeente
						Kosten	Dekking Markt	Gemeente		
Basis										
Aanvragen levensonderhoud	aantal aanvragen	€ 1.592	€ 323	€ 1.915	274	€ 524.200		€ 524.200	€ 58.500	€ 419.600
Bbz begrepen in Aanvragen levensonderhoud		€ -	€ -	€ -	nvt	€ -		€ -		€ 82.600
Bezwaar en beroep (adviescie)	aantal bezwaren/beroepen	€ 580	€ 58	€ 638	62	€ 39.600		€ 39.600		€ 38.600
Bestandsbeheer	voorraad klanten (beginst.)	€ 860	€ 174	€ 1.034	507	€ 524.200		€ 524.200		€ 449.000
Bijzondere bijstand regulier	aantal aanvragen	€ 339	€ 69	€ 407	1515	€ 617.000		€ 617.000	€ 58.500	€ 484.700
SW begeleid werken	voorraad medew. (gem fte)	€ 1.158	€ 235	€ 1.393	9	€ 12.200		€ 12.200		€ 13.900
SW werkzaam bij Ferm Werk	voorraad medew. (gem fte) productief werkzaam	€ 10.615	€ 2.150	€ 12.765	184	€ 2.346.900	€ 2.423.063	€ -76.163		€ 225.355
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	voorraad medew. (gem fte)	€ 8.866	€ 1.796	€ 10.662	12	€ 124.500		€ 124.500		€ 152.000
Participatie regie/monitoring/screening	voorraad klanten (beginst.)	€ 1.978	€ 401	€ 2.379	507	€ 1.206.100	€ 70.630	€ 1.135.470	€ 260.000	€ 1.203.662
Cafeteria										
Beschut nieuw	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 8.548	€ 1.731	€ 10.279	9	€ 92.500	€ 27.000	€ 65.500		€ -
Garantiebanen	aantal trajecten	€ -	€ -	€ -	42	€ -		€ -		€ 5.800
Detabanen	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 3.846	€ 779	€ 4.625	10	€ 46.200		€ 46.200		€ -
Buddy trajecten	aantal trajecten	€ 225	€ 46	€ 271	0	€ -		€ -		€ -
						€ 5.533.400	€ 2.520.692	€ 3.012.708	€ 377.000	€ 3.075.217
Aanvullend										
Huisvesting statushouders	aantal woningen		inclusief	€ 728	32	€ 23.300		€ 23.300	€ 32.500	€ 28.900
Regeling WIW						€ 4.200		€ 4.200		€ 6.600
Overige kosten						€ -		€ -		€ -
						€ 27.500	€ -	€ 27.500	€ 32.500	€ 35.500

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Bodegraven-Reeuwijk: kleine geldstroom

Omschrijving product	omschrijving eenheid	kostprijs direct	kostprijs indirect	kostprijs totaal	volume	Kleine geldstroom 2017			Extra kosten	begroting kleine geld- stroom 2016 Gemeente
						Kosten	Dekking Markt	Gemeente		
Basis										
Aanvragen levensonderhoud	aantal aanvragen	€ 1.592	€ 323	€ 1.915	129	€ 247.100		€ 247.100		€ 193.700
Bbz begrepen in Aanvragen levensonderhoud		€ -	€ -	€ -	nvt	€ -		€ -		€ 33.100
Bezwaar en beroep (adviescie)	aantal bezwaren/beroepen	€ 580	€ 58	€ 638	18	€ 11.500		€ 11.500		€ 19.900
Bestandsbeheer	voorraad klanten (beginst.)	€ 860	€ 174	€ 1.034	239	€ 247.100		€ 247.100		€ 179.600
Bijzondere bijstand regulier	aantal aanvragen	€ 339	€ 69	€ 407	437	€ 178.000		€ 178.000		€ 157.600
SW begeleid werken	voorraad medew. (gem fte)	€ 1.158	€ 235	€ 1.393	2	€ 2.600		€ 2.600		€ 2.700
SW werkzaam bij Ferm Werk	voorraad medew. (gem fte) productief werkzaam	€ 10.615	€ 2.150	€ 12.765	39	€ 497.900	€ 514.022	€ -16.122		€ 44.183
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	voorraad medew. (gem fte)	€ 8.866	€ 1.796	€ 10.662	2	€ 26.400		€ 26.400		€ 29.800
Participatie regie/monitoring/screening	voorraad klanten (beginst.)	€ 1.978	€ 401	€ 2.379	239	€ 568.600	€ 33.295	€ 535.305		€ 481.085
Cafeteria										
Beschut nieuw	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 8.548	€ 1.731	€ 10.279	4	€ 41.100	€ 12.000	€ 29.100		€ -
Garantiebanen	aantal trajecten	€ -	€ -	€ -	24	€ -		€ -		€ 2.800
Detabanen	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 3.846	€ 779	€ 4.625	0	€ -		€ -		€ -
Buddy trajecten	aantal trajecten	€ 225	€ 46	€ 271	50	€ 13.500		€ 13.500		€ 14.300
						€ 1.833.800	€ 559.317	€ 1.274.483	€ -	€ 1.158.767
Aanvullend										
Schuldhelpverlening	aantal dossiers	wisselend	10%	wisselend	wisselend	€ 104.500		€ 104.500		€ 99.000
Huisvesting statushouders	aantal woningen		inclusief	€ 728	20	€ 14.600		€ 14.600		€ 15.500
Overige kosten						€ -		€ -		€ -
						€ 119.100	€ -	€ 119.100	€ -	€ 114.500

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Montfoort: kleine geldstroom

Omschrijving product	omschrijving eenheid	kostprijs direct	kostprijs indirect	kostprijs totaal	volume	Kleine geldstroom 2017		Extra kosten	begroting kleine geld- stroom 2016 Gemeente	
						Kosten	Dekking			
						opslag indirecte kosten: 20% (diensten derden: 10%)				
							Markt	Gemeente		
Basis										
Aanvragen levensonderhoud	aantal aanvragen	€ 1.592	€ 323	€ 1.915	55	€ 105.500		€ 105.500	€ 100.400	
Bbz begrepen in Aanvragen levensonderhoud		€ -	€ -	€ -	nvt	€ -		€ -	€ 14.500	
Bezwaar en beroep (adviescie)	aantal bezwaren/beroepen	€ 580	€ 58	€ 638	11	€ 7.000		€ 7.000	€ 6.600	
Bestandsbeheer	voorraad klanten (beginst.)	€ 860	€ 174	€ 1.034	102	€ 105.500		€ 105.500	€ 81.200	
Bijzondere bijstand regulier	aantal aanvragen	€ 339	€ 69	€ 407	208	€ 84.800		€ 84.800	€ 73.000	
SW begeleid werken	voorraad medew. (gem fte)	€ 1.158	€ 235	€ 1.393	1	€ 900		€ 900	€ 1.100	
SW werkzaam bij Ferm Werk	voorraad medew. (gem fte) productief werkzaam	€ 10.615	€ 2.150	€ 12.765	14	€ 177.900	€ 183.719	€ -5.819	€ 17.318	
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	voorraad medew. (gem fte)	€ 8.866	€ 1.796	€ 10.662	1	€ 9.400		€ 9.400	€ 11.700	
Participatie										
regie/monitoring/screening	voorraad klanten (beginst.)	€ 1.978	€ 401	€ 2.379	102	€ 242.600	€ 14.210	€ 228.390	€ 191.469	
Cafeteria										
Beschut nieuw	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 8.548	€ 1.731	€ 10.279	1	€ 10.300	€ 3.000	€ 7.300	€ 5.000	
Garantiebanen	aantal trajecten	€ -	€ -	€ -	5	€ -		€ -	€ 1.200	
Detabanen	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 3.846	€ 779	€ 4.625	0	€ -		€ -	€ 8.400	
Buddy trajecten	aantal trajecten	€ 225	€ 46	€ 271	0	€ -		€ -	€ -	
						€ 743.900	€ 200.929	€ 542.971	€ -	€ 511.887
Aanvullend										
Schuldhulpverlening	aantal dossiers	wisselend	10%	wisselend	wisselend	€ 33.000		€ 33.000	€ 44.000	
Huisvesting statushouders	aantal woningen		inclusief	€ 728	8	€ 5.800		€ 5.800	€ 8.200	
Overige kosten						€ -		€ -	€ -	
						€ 38.800	€ -	€ 38.800	€ -	€ 52.200

Ferm Werk - productbegroting 2017 (2016) gemeente Oudewater: kleine geldstroom

Omschrijving product	omschrijving eenheid	kostprijs direct	kostprijs indirect	kostprijs totaal	volume	Kleine geldstroom 2017			Extra kosten	begroting kleine geld- stroom 2016 Gemeente
						Kosten	Dekking Markt	Gemeente		
Basis										
Aanvragen levensonderhoud	aantal aanvragen	€ 1.592	€ 323	€ 1.915	42	€ 80.600		€ 80.600		€ 64.600
Bbz begrepen in Aanvragen levensonderhoud		€ -	€ -	€ -	nvt	€ -		€ -		€ 2.900
Bezwaar en beroep (adviescie)	aantal bezwaren/beroepen	€ 580	€ 58	€ 638	9	€ 5.700		€ 5.700		€ 4.200
Bestandsbeheer	voorraad klanten (beginst.)	€ 860	€ 174	€ 1.034	78	€ 80.600		€ 80.600		€ 68.400
Bijzondere bijstand regulier	aantal aanvragen	€ 339	€ 69	€ 407	190	€ 77.600		€ 77.600		€ 63.000
SW begeleid werken	voorraad medew. (gem fte)	€ 1.158	€ 235	€ 1.393	1	€ 1.000		€ 1.000		€ 1.100
SW werkzaam bij Ferm Werk	voorraad medew. (gem fte) productief werkzaam	€ 10.615	€ 2.150	€ 12.765	15	€ 193.900	€ 200.195	€ -6.295		€ 18.145
SW arbeidsmatige dagbesteding/co-product ism Reinaerde	voorraad medew. (gem fte)	€ 8.866	€ 1.796	€ 10.662	1	€ 10.300		€ 10.300		€ 12.200
Participatie regie/monitoring/screening	voorraad klanten (beginst.)	€ 1.978	€ 401	€ 2.379	78	€ 185.600	€ 10.866	€ 174.734		€ 179.185
Cafeteria										
Beschut nieuw	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 8.548	€ 1.731	€ 10.279	1	€ 10.300	€ 3.000	€ 7.300		€ -
Garantiebanen	aantal trajecten	€ -	€ -	€ -	5	€ -		€ -		€ 1.000
Detabanen	aantal dienstverb. (gem fte)	€ 3.846	€ 779	€ 4.625	0	€ -		€ -		€ -
Buddy trajecten	aantal trajecten	€ 225	€ 46	€ 271	0	€ -		€ -		€ -
						€ 645.600	€ 214.062	€ 431.538	€ -	€ 414.729
Aanvullend										
Schuldhelpverlening	aantal dossiers	wisselend	10%	wisselend	wisselend	€ -		€ -		€ 33.000
Huisvesting statushouders	aantal woningen		inclusief	€ 728	6	€ 4.400		€ 4.400		€ 5.800
Overige kosten						€ -		€ -		€ -
						€ 4.400	€ -	€ 4.400	€ -	€ 38.800

Bijlagen:

1. Begroting 2017-2020 kleine geldstroom (basisdienstverlening)
2. Financiële begroting 2017-2020 van Openbaar lichaam FERM Werk

Ferm Werk - begroting 2017-2020 kleine geldstroom (basisdienstverlening)

indexering 2%; geen indexering toegepast vanaf 2018

bedragen in € x 1.000

	begroting 2020	begroting 2019	begroting 2018	begroting 2017	verschil	begroting 2016	realisatie 2015
Netto toegevoegde waarde	2.724	2.849	2.979	3.125	27	3.098	3.521
Resultaat Kringloop MH	-	-	-	-	-	-	135-
Taakstelling derving NTW	351	236	116	-	100-	100	
Dekking uitvoeringskosten	3.075	3.085	3.095	3.125	73-	3.198	3.386
Personeelskosten	3.094-	3.094-	3.094-	3.094-	171-	2.923-	3.143-
Huur- en servicekosten	631-	631-	631-	631-	2-	629-	631-
Kosten ICT hosting	231-	231-	231-	231-	63-	168-	266-
Afschrijvingen	285-	295-	305-	335-	10	345-	323-
Rentelasten	43-	43-	43-	43-	59	102-	92-
Kosten garantiebanen	-	-	-	-	107	107-	20-
Kosten beschut werken	-	-	-	-	7	7-	-
Overige bedrijfslasten	1.245-	1.245-	1.245-	1.245-	74-	1.171-	1.096-
	5.529-	5.539-	5.549-	5.579-	127-	5.452-	5.571-
Incidentele lasten	-	-	-	377-	377-	-	689-
Uitvoeringskosten NV	5.529-	5.539-	5.549-	5.956-	504-	5.452-	6.260-
Personeelskosten	2.583-	2.583-	2.583-	2.583-	55	2.638-	2.577-
Rentebaten (saldo)	7-	7-	7-	7-	53-	46	49
Incidentele baten	-	-	-	-	-	-	1
Uitvoeringskosten BBZ	-	-	-	-	121	121-	110-
Overige lasten	218-	218-	218-	218-	23-	195-	212-
Uitvoeringskosten GR	2.808-	2.808-	2.808-	2.808-	100	2.908-	2.849-
Uitvoeringskosten	8.337-	8.347-	8.357-	8.764-	404-	8.360-	9.109-
Gemeentelijke bijdrage	5.262-	5.262-	5.262-	5.639-	477-	5.162-	5.723-

Toename gemeentelijke bijdrage 2017 t.o.v. 2016 exclusief incidentele lasten **2%**

De incidentele lasten betreffende de kosten als gevolg van de versnelde huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden.

Openbaar lichaam Ferm Werk - overzicht van baten en lasten begroting 2017-2020

bedragen x 1.000

	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten							
SW	8.797	8.797	8.797	8.797	-1.164	9.961	10.216
Bijstandverlening	17.313	17.313	17.313	20.618	3.475	17.143	17.896
Participatie	4.161	4.161	4.161	4.477	1.882	2.594	2.253
Programma basisdienstverlening	30.270	30.270	30.270	33.891	4.193	29.698	30.365
Programma aanvullende dienstverlening	190	190	190	222	-44	266	236
	30.460	30.460	30.460	34.114	4.150	29.964	30.601
Lasten							
SW	8.797	8.797	8.797	8.797	-1.164	9.961	10.216
Bijstandverlening	17.313	17.313	17.313	20.618	3.475	17.143	17.896
Participatie	4.161	4.161	4.161	4.477	1.882	2.594	2.253
Programma basisdienstverlening	30.270	30.270	30.270	33.891	4.193	29.698	30.365
Programma aanvullende dienstverlening	190	190	190	222	-44	266	236
	30.460	30.460	30.460	34.114	4.150	29.964	30.601
Subtotaal programma's	-	-	-	-	-	-	-
De programma's zijn inclusief het saldo van financiële baten minus lasten	-7	-7	-7	-7	-53	46	49
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-
Geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Geraamde resultaat	-	-	-	-	-	-	-

Met ingang van het begrotingsjaar 2016 worden de onderdelen SW, Bijstandverlening en Participatie samengevoegd tot één programma, namelijk het programma basisdienstverlening.

Openbaar lichaam Ferm Werk - toelichting op het overzicht van baten en lasten begroting 2017-2020

bedragen x 1.000

Programma

basisdienstverlening

SW, Bijstandverlening, Participatie

	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten en lasten							
Grote geldstroom	25.009	25.009	25.009	28.253	3.715	24.538	24.642
Kleine geldstroom	5.262	5.262	5.262	5.639	479	5.160	5.723
	30.270	30.270	30.270	33.891	4.193	29.698	30.365

In het meerjarenperspectief wordt uitgegaan van ten opzichte van 2017 gelijkblijvende structurele baten en lasten.

SW	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten en lasten							
Grote geldstroom	8.714	8.714	8.714	8.714	-718	9.432	9.840
Kleine geldstroom	83	83	83	83	-446	529	376
	8.797	8.797	8.797	8.797	-1.164	9.961	10.216

Baten grote geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Rijkssubsidie SW	7.552	7.552	7.552	7.552	-784	8.336	9.016
Bonus begeleid werken	-	-	-	-	-	-	41
Gemeentelijke bijdrage	1.162	1.162	1.162	1.162	66	1.096	783
	8.714	8.714	8.714	8.714	-718	9.432	9.840

<u>Aantal SE SW</u>	begroting 2020	begroting 2019	begroting 2018	begroting 2017	verschil	begroting 2016	realisatie 2015
Totaal realisatie (gemiddeld)	254	270	288	306	-23	329	347

Met ingang van 2017 is het doorsluizen van geld van en naar buitengemeenten niet meer aan de orde. Het Rijksbudget wordt dan niet meer bepaald op basis van waar de Wsw medewerker woont, maar op basis van door welke gemeente de Wsw medewerker wordt betaald.

Lasten grote geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Personeelskosten SW	8.644	8.644	8.644	8.644	-718	9.362	9.763
Kosten begeleid werken	70	70	70	70	0	70	77
	<u>8.714</u>	<u>8.714</u>	<u>8.714</u>	<u>8.714</u>	<u>-718</u>	<u>9.432</u>	<u>9.840</u>

Het aantal begeleid werken plekken wordt begroot op 12 FTE (begroting 2016: 12 FTE; realisatie 2015: 13,3 FTE).

<u>Personeelskosten SW</u>	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Loonkosten	6.661	6.661	6.661	6.661	-455	7.116	7.524
Werkgeversheffing ZVW	442	442	442	442		532	499
Sociale lasten	710	710	710	710		792	802
Pensioenpremies	691	691	691	691		745	780
Ontvangen uitkering UWV	-10	-10	-10	-10		-	-13
Totaal sociale lasten	<u>1.832</u>	<u>1.832</u>	<u>1.832</u>	<u>1.832</u>	<u>-237</u>	<u>2.069</u>	<u>2.068</u>
Reiskosten	116	116	116	116	-23	139	131
Overige personeelskosten	35	35	35	35	-3	38	40
	<u>8.644</u>	<u>8.644</u>	<u>8.644</u>	<u>8.644</u>	<u>-718</u>	<u>9.362</u>	<u>9.763</u>

Bijstandverlening	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten en lasten							
Grote geldstroom	14.377	14.377	14.377	17.565	2.959	14.606	14.582
Kleine geldstroom	2.936	2.936	2.936	3.053	516	2.537	3.314
	<u>17.313</u>	<u>17.313</u>	<u>17.313</u>	<u>20.618</u>	<u>3.475</u>	<u>17.143</u>	<u>17.896</u>

In de begroting 2017 zijn éénmalig extra kosten opgenomen a.g.v. de versnelde huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden.

Baten grote geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
BUIG	12.098	12.098	12.098	14.836	2.500	12.336	12.627
BBZ	414	414	414	414	-	414	227
Gem. bijdrage inkomensondersteuning	1.865	1.865	1.865	2.315	459	1.856	1.729
Gem. bijdrage bijstandverlening algemeen	-	-	-	-	-	-	-1
	<u>14.377</u>	<u>14.377</u>	<u>14.377</u>	<u>17.565</u>	<u>2.959</u>	<u>14.606</u>	<u>14.582</u>

Baten BUIG	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Rijksbijdrage BUIG	12.556	12.556	12.556	12.556	695	11.861	12.193
Idem, uitkering vangnetregeling	-	-	-	-	-	-	57
Gemeentelijke bijdrage	-458	-458	-458	-458	-933	475	377
T.b.v. versnelde huisvesting statushouders	-	-	-	2.738	2.738	-	-
	<u>12.098</u>	<u>12.098</u>	<u>12.098</u>	<u>14.836</u>	<u>2.500</u>	<u>12.336</u>	<u>12.627</u>

Baten BBZ	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Rijksbijdrage BBZ	18	18	18	18	-	18	19
Idem, aanvullende uitkering	-	-	-	-	-	-	22
BBZ declaratieregeling	320	320	320	320	-	320	173
Gemeentelijke bijdrage	76	76	76	76	-	76	13
	<u>414</u>	<u>414</u>	<u>414</u>	<u>414</u>	<u>-</u>	<u>414</u>	<u>227</u>

Lasten grote geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Uitkeringen BUIG	12.098	12.098	12.098	14.836	2.500	12.336	12.627
BBZ	414	414	414	414	-0	414	227
Uitkeringen bijzondere bijstand en declaratieregeling	1.865	1.865	1.865	2.315	459	1.856	1.729
Bijstandverlening algemeen	-	-	-	-	-	-	-1
	<u>14.377</u>	<u>14.377</u>	<u>14.377</u>	<u>17.565</u>	<u>2.959</u>	<u>14.606</u>	<u>14.582</u>

Het aantal uitkeringen levensonderhoud wordt voor 2017 begroot op gemiddeld 886 (begroting 2016: 894; realisatie 2015: 919) + extra 200 uitkeringen.

Participatie	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten en lasten							
Grote geldstroom	1.918	1.918	1.918	1.974	1.473	500	220
Kleine geldstroom	2.243	2.243	2.243	2.503	409	2.094	2.033
	<u>4.161</u>	<u>4.161</u>	<u>4.161</u>	<u>4.477</u>	<u>1.882</u>	<u>2.594</u>	<u>2.253</u>

In de begroting 2017 zijn éénmalig extra kosten opgenomen a.g.v. de versnelde huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden.

Baten grote geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Loonkostensubsidie garantiebannen	760	760	760	760	618	142	-
Loonkostensubsidie beschut werken	210	210	210	210	202	8	-
Premie beschut werken	45	45	45	45	-	-	-
Inleenvergoeding detachingsbanen	104	104	104	104	52	52	-
Gem. bijdrage garantiebannen	304	304	304	304	301	3	-
Gem. bijdrage beschut werken	92	92	92	92	89	3	-
Gem. bijdrage detachingsbanen	128	128	128	128	106	22	10
Gem. bijdrage overige kosten Participatie	275	275	275	331	61	270	210
	<u>1.918</u>	<u>1.918</u>	<u>1.918</u>	<u>1.974</u>	<u>1.428</u>	<u>500</u>	<u>220</u>

Lasten grote geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Loonkostensubsidie garantiebannen	760	760	760	760	760	-	-
Additionele kosten garantiebannen	304	304	304	304	304	-	-
Loonkosten beschut werken	347	347	347	347	336	11	-
Loonkosten detachingsbanen	232	232	232	232	158	74	10
Overige kosten Participatie	275	275	275	331	61	270	210
	<u>1.918</u>	<u>1.918</u>	<u>1.918</u>	<u>1.974</u>	<u>1.619</u>	<u>355</u>	<u>220</u>

Overzicht incidentele baten en lasten	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
SW	-	-	-	-	-	-	256
Bijstandverlening	-	-	-	3.305	3.305	-	505
Participatie	-	-	-	316	316	-	63
Basisdienstverlening	-	-	-	3.621	3.621	-	824

In de begroting 2017 zijn éénmalig extra kosten opgenomen a.g.v. de versnelde huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden. Het aandeel hierin van de kleine geldstroom bedraagt € 377 K.

Kleine geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Lasten kleine geldstroom	5.255	5.255	5.255	5.632	425	5.207	5.772
Saldo van financiële baten minus lasten	7	7	7	7	53	-46	-49
Per saldo kosten kleine geldstroom	5.262	5.262	5.262	5.639	478	5.161	5.723

In de begroting 2017 wordt rekening gehouden met een algemene prijsstijging van 2%; in de begroting 2018-2020 is geen indexering toegepast. De kosten van de kleine geldstroom worden over de gemeenten verdeeld op basis van prijs x hoeveelheid (zie de productbegroting).

Lasten kleine geldstroom	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Personeelskosten	2.583	2.583	2.583	2.583	-55	2.638	2.567
Bijdrage basisdienstv. Ferm Werk N.V.	2.454	2.454	2.454	2.831	578	2.253	2.874
Kosten uitvoering BBZ	-	-	-	-	-121	121	110
Kosten sociale recherche	102	102	102	102	12	90	116
Kosten bezwaarschriftcommissie	58	58	58	58	-5	63	56
Proces- en griffiekosten	35	35	35	35	10	25	34
Kosten cliëntenraad	15	15	15	15	-	15	6
Diverse baten en lasten	8	8	8	8	6	2	9
	5.255	5.255	5.255	5.632	425	5.207	5.772

Personeelskosten	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Loonkosten	2.056	2.056	2.056	2.056	61	1.995	2.066
Werkgeversheffing ZVW	139	139	139	139		140	138
Sociale lasten	141	141	141	141		166	140
Pensioenpremies	266	266	266	266		293	265
Ontvangen uitkering UWV	-	-	-	-		-	-21
Totaal sociale lasten	546	546	546	546	-53	599	522
Overige personeelskosten	47	47	47	47	3	44	43
Doorbelasting naar aanvullende dienstverl.	-65	-65	-65	-65	-65	-	-64
	2.583	2.583	2.583	2.583	-55	2.638	2.567

Het gemiddeld aantal werknemers wordt begroot op 40,9 FTE (begroting 2016: 41,4 FTE; realisatie 2015: 42,3 FTE).

Saldo van financiële baten / lasten	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Rente spaarrekeningen	-	-	-	184	-17	201	201
Rente lening u/g Ferm Werk N.V.	43	43	43	43	-54	97	97
	43	43	43	227	-71	298	298
Rente leningen o/g	-43	-43	-43	-229	16	-245	-245
Overige rentelasten	-7	-7	-7	-6	1	-7	-4
	-7	-7	-7	-7	-53	46	49

Verdeelsleutels kosten kleine geldstroom

Een overzicht van de verdeelsleutels (begroting) volgt onderstaand:

Wsw	aantal productieve fte Wsw	procentuele verdeling
Gemeente Woerden	204	74%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	43	14%
Gemeente Montfoort	15	6%
Gemeente Oudewater	17	6%
	<u>280</u>	<u>100%</u>

Bijstandverlening	aantal bestand PW	aantal aanvragen LO instroom BUIG	aantal aanvragen bijz.bijstand	aantal bezwaar/beroep bij cie
Gemeente Woerden	507	274	1.515	62
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	239	129	437	18
Gemeente Montfoort	102	55	208	11
Gemeente Oudewater	78	42	190	9
	<u>926</u>	<u>500</u>	<u>2.350</u>	<u>100</u>
procentuele verdeling:				
Gemeente Woerden	55%	55%	64%	62%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	26%	26%	19%	18%
Gemeente Montfoort	11%	11%	9%	11%
Gemeente Oudewater	8%	8%	8%	9%
	<u>100%</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>

Participatie (exclusief cafetaria-producten)	aantal bestand PW	procentuele verdeling
Gemeente Woerden	507	55%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	239	26%
Gemeente Montfoort	102	11%
Gemeente Oudewater	78	8%
	<u>926</u>	<u>100%</u>

**Programma
aanvullende dienstverlening**

	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten en lasten							
Grote geldstroom	-	-	-	-	-25	25	21
Kleine geldstroom	190	190	190	222	-19	241	215
	190	190	190	222	-44	266	236

	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten kleine geldstroom							
Gem. bijdrage Woerden	28	28	28	60	25	36	95
Gem. bijdrage Bodegraven-Reeuwijk	119	119	119	119	5	115	40
Gem. bijdrage Montfoort	39	39	39	39	-13	52	42
Gem. bijdrage Oudewater	4	4	4	4	-34	39	38
	190	190	190	222	-19	241	215

	begroting 2020 €	begroting 2019 €	begroting 2018 €	begroting 2017 €	verschil €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Lasten kleine geldstroom							
Kosten schuldhulpverlening	125	125	125	125	-51	176	142
Doorbelaste personeelskosten vanuit basisdienstverlening	65	65	65	97	32	65	64
Overige kosten aanvullende dienstverl.	-	-	-	-	-	-	9
	190	190	190	222	-19	241	215

Met ingang van 2016 voert Ferm Werk niet langer schuldhulpverlening uit voor de gemeente Oudewater. Dit was nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de begroting 2016.

Openbaar lichaam Ferm Werk - uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Financiering

Financiële vaste activa

In december 2005 is door openbaar lichaam Ferm Werk een lening verstrekt aan Ferm Werk N.V. ter hoogte van € 2.151.766, met een looptijd van 10 jaar. Per 31 december 2015 is de overeenkomst verlengd met nog eens 10 jaar, derhalve eindigend op 1 januari 2016.

De over de lening verschuldigde rente bedraagt 2%. Gedurende de looptijd is de lening aflossingsvrij. Geldnemer is te allen tijde bevoegd om tussentijds boetevrij af te lossten.

De spaardeposito's (uitgezet bij de Rabobank) bedragen € 4.350.000. Deze hebben een looptijd tot 6 december 2017. Dit is tevens de vervaldatum van de langlopende leningen o/g bij de BNG Bank. De gemiddelde rentevergoeding bedraagt 4,62%.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De leningen o/g bedragen € 6.501.000.

Het betreft drie vaste geldleningen van de BNG Bank, ieder groot € 2.167.000, opgenomen op 6 december van de drie opeenvolgende jaren 2005, 2006 en 2007. De leningen dienen op 6 december 2017 in één termijn te worden afgelost. De verschuldigde rente over de leningen bedraagt respectievelijk 3,61%, 3,77% en 3,92%. Naar verwachting zal een nieuwe lening worden aangegaan van € 2.000.000, tegen een rentepercentage van 2%.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Openbaar lichaam Ferm Werk wordt verondersteld gelijk te blijven aan de reserve per ultimo 2015 ad € 74.603.

Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen.

Jaarlijks terugkerende, arbeidskosten gerelateerde, verplichtingen van een vergelijkbaar volume

Op grond van het BBV mag voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks gelijk volume géén voorziening of verplichting opgenomen worden. Dit geldt dus bijvoorbeeld voor vakantiegeldreserveringen.

In 2017 wordt het Individueel Keuzebudget (IKB) geïntroduceerd. De invoering van het IKB betekent dat gemeenten overgaan op een systeem waarbij werknemers zelf bepalen op welke momenten ze hun gerealiseerde vakantiegeld (en vergelijkbare vergoedingen) krijgen uitgekeerd in een kalenderjaar.

Door het IKB (systeemwijziging) is er sprake van een eenmalig extra last van 7 maanden vakantiegeld in het jaar 2016.

Dit verklaart dat de begrote verplichting ultimo 2016 fors lager uitvalt dan derealisatie ultimo 2015; de verplichting betreft vanaf 2016 nog uitsluitend de Wsw-medewerkers.

bedragen x 1.000

	begroting ultimo 2020	begroting ultimo 2019	begroting ultimo 2018	begroting ultimo 2017	begroting ultimo 2016	realisatie ultimo 2015
	€	€	€	€	€	€
Jaarlijks terugkerende verplichting	600	650	700	750	800	946